

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Johan Wänersjö

Momsfrihet för bank- och
finansieringstjänster

Examensarbete
20 poäng

Handledare
Jur. Dr. Lars Pelin

Skatterätt

Höstterminen 2001

Innehåll

<u>SAMMANFATTNING</u>	1
<u>FÖRORD</u>	2
<u>FÖRKORTNINGAR</u>	3
<u>1 INLEDNING</u>	4
<u>1.1 Bakgrund</u>	4
<u>1.2 Undantag för finansiella tjänster</u>	4
<u>1.3 Syfte och avgränsning</u>	5
<u>1.4 Metod och material</u>	5
<u>1.5 Disposition</u>	6
<u>1.6 Åskådningsexempel</u>	6
<u>2 ALLMÄNT OM MOMS</u>	8
<u>2.1 Mervärdesskattens funktion och redovisning</u>	8
<u>2.2 Rekvisiten</u>	10
<u>2.2.1 Skattepliktig vara eller tjänst</u>	10
<u>2.2.2 Verksamhet</u>	11
<u>2.2.3 Yrkesmässighet</u>	11
<u>2.2.4 Omsättning</u>	12
<u>2.2.5 Rekvisitet "I"</u>	12
<u>3 3 KAP 9 § ML</u>	15
<u>3.1 Syftet med regleringen</u>	16
<u>3.2 Skatteutredningarnas definition av finansiell tjänst</u>	18
<u>3.3 Mervärdesskattelagen och EG:s momsdirektiv</u>	20
<u>4 ANALYS AV FINANSIELLA TJÄNSTER</u>	24
<u>4.1 Värdepappershandel</u>	25
<u>4.2 Förmedling</u>	26
<u>4.2.1 Värdepappersförmedling</u>	27
<u>4.2.2 Kreditförmedling</u>	29

<u>4.3</u>	<u>Corporate financetjänster</u>	31
4.3.1	<u>Definition av corporate financetjänster</u>	31
4.3.2	<u>Primärmarknaden</u>	32
<u>4.4</u>	<u>Överföringar och betalningar</u>	39
<u>4.5</u>	<u>Valutahandel</u>	40
<u>4.6</u>	<u>Skattepliktiga tjänster</u>	41
<u>5</u>	<u>AVSLUTNING</u>	43
5.1	<u>Analys av åskådningsexempel</u>	43
5.2	<u>Slutsatser</u>	45
	<u>LITTERATURFÖRTECKNING</u>	48
	<u>RÄTTSFALLSFÖRTECKNING</u>	50

Sammanfattning

Omsättning av varor och tjänster beskattas med mervärdesskatt. Det föreligger en generell skatteplikt på omsättning av såväl varor som tjänster. Det finns dock undantag från den generella skatteplikten.

I 3 kap. 9 § ML finns en bestämmelse som stadgar undantag från mervärdesskatteplikt för ”bank- och finansieringstjänster” och ”värdepappershandel”. Bestämmelsen är allmänt hållen och innebörden och räckvidden av densamma är svår att fastslå.

För att slå fast vilka tjänster som kan antas undantas från skatteplikten krävs att man gör relativt noggranna analyser av vad som historiskt sett har ansetts vara finansiella tjänster. Vidare tvingas man, i och med Sveriges inträde i den Europeiska unionen, ta hänsyn till hur motsvarande bestämmelse ser ut i EG-rätten. Vidare måste man ta ställning till om innebörden och intentionen är densamma. Tolkning av EG-rätt och andra medlemsstaters rätt blir därför av betydelse.

En analys av praxis på området tycks ge för handen att svenska domstolar inte alltid har haft samma ståndpunkt som EG-rätten förespråkar, men att de på senare år ändå tenderat till EG-konformitet.

Förord

Sommaren 1998 arbetade jag hos en försäkringsmäklare i Växjö. På hösten samma år ringde VD: n för företaget upp mig och frågade om jag visste något om mervärdesskatt på finansiella tjänster. Företaget ville mer specificerat veta om det, i egenskap av försäkringsmäklare, kunde förmedla värdepapper mervärdesskattefritt. Mitt svar var att jag inte visste, men att jag kunde läsa in mig på området.

Detta var första gången jag uppmärksammade att problem kan uppstå med att bestämma om en tjänst är att beteckna som finansiell tjänst eller inte d.v.s. om den är skattepliktig eller inte.

Området har inte behandlats särskilt uttömmande i litteraturen eller i praxis. Materialåtkomsten har därför varit liten, men med tiden har ändå mitt svar vuxit och till slut blivit ett examensarbete.

Växjö, december 2001

Johan Wänersjö

Förkortningar

ECR	European Court Reports
EEG	Europeiska ekonomiska gemenskapen
EG	Europeiska gemenskapen
EU	Europeiska unionen
FI	Finansinspektionen
GML	Lagen (1968:430) om mervärdesskatt
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
ML	Mervärdesskattelagen (1994:200)
prop.	Proposition
RR	Regeringsrätten
RSV	Riksskatteverket
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SAX	Stockholm Automated Exchange
SKM	Skattemyndigheten
SOU	Statens offentliga utredningar
SRN	Skatterättsnämnden
VAT	Value Added Tax

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Mervärdesskatt infördes 1969 genom tillkomsten av lagen om mervärdesskatt, GML (1968:430). I dagligt tal brukar mervärdesskatten kallas moms. Mervärdesskatten utformades i grunden efter mönster från den allmänna varuskatten som tidigare fanns. Denna lag reformerades i samband med den stora skattereformen i början på 1990-talet och en ny ML utfärdades (1994:200). Den nya lagen medförde att fler varor och framför allt tjänster blev skattepliktiga. Skattebasen breddades därmed vilket hjälpte till vid finansieringen av den sänkta inkomstskatten.¹

Den 1 juli 1991 ansökte Sverige om medlemskap i EG och därför tillsattes en utredning med uppgift att ta fram förslag till den anpassning som skulle bli nödvändig med anledning av ett svenskt EG-medlemskap. I och med detta kom den nya lagen också att stämma bättre överens med de regler som gäller inom EG-rätten. Lagen är m.a.o. ett resultat av inhemsk rättsutveckling i kombination med anpassning till och senare implementering av EG-rättsliga regler.

Förändringarna som genomfördes i skattereformen på 1990-talet medförde i princip en generell skatteplikt på varor och tjänster med vissa uttalade undantag, som i stort sett är i överensstämmelse med EG:s direktiv (77/388/EEG). Tidigare hade varor varit generellt skattepliktiga, medan de tjänster som var skattepliktiga var positivt bestämda d.v.s. omnämnda i lagtexten.²

1.2 Undantag för finansiella tjänster

I och med skattereformen och dess generella skatteplikt fordrades att undantagen, de som i fortsättningen skulle finnas, var omnämnda i lagtexten. Ett av dessa undantag återfinns i 3 kap. 9 § ML och behandlar skattefrihet för ”bank- och finansieringstjänster” och ”värdepappershandel”.

---

¹ Hultqvist, s. 13 – 16.

² Fink, s. 19 f.

1.3 Syfte och avgränsning

Jag vill med uppsatsen redogöra för vilka tjänster som anses vara undantagna från mervärdesskatt enligt 3 kap. 9 § ML. Jag kommer vidare att ta upp de problem som uppstår när det gäller att definiera och urskilja mervärdesskattefria finansiella tjänster från liknande mervärdesskattepliktiga tjänster.

Under det senaste decenniet har ett flertal mindre bolag börjat bedriva finansiell verksamhet som ofta ligger i gränslandet för vad som betecknas som mervärdesskattefritt område. Därför är gränsdragningsproblemen som kan uppstå mycket aktuella.

Samtidigt som dessa bolag, och även större bolag som bistår med finansiella tjänster, ställer krav på att få klarhet i den rådande situationen finns ännu inte mycket litteratur och praxis på området.

Uppsatsen behandlar mervärdesskatt ur ett avgränsat perspektiv, nämligen undantag från moms för finansiell verksamhet, men jag har ändå valt att kort redogöra för mervärdesbeskattningens grunder.

Bestämmelsen i 3 kap. 10 § ML, som behandlar skattefrihet för försäkringstjänster, faller utanför arbetets analys.

Det kan möjligen tyckas underligt med en beskrivning av mervärdesskattesystemet i allmänhet, när den största delen av uppsatsen kommer att behandla ett undantag från skattskyldighet. Jag tror dock att det är den bästa lösningen. För att kunna beskriva undantaget tycker jag att det är viktigt för läsaren att förstå huvudregeln. Jag skulle visserligen kunna välja att bara konstatera att det föreligger generell momsplikt i Sverige och sedan noggrant beskriva detta speciella undantag som finns. Denna lösning har jag alltså inte valt. Vidare har inte mervärdesskatten haft någon speciellt framträdande roll i den juridiska utbildningen, vilket jag tror har medfört att kunskapsnivån inom just mervärdesskatteområdet inte är lika hög som inom t.ex. inkomstskatteområdet. Detta talar också för att en beskrivning av vad mervärdesskatt egentligen är bör finnas med.

1.4 Metod och material

Uppsatsen bygger till största delen på den litteratur och praxis som finns redovisade i arbetet. De domar som avdömts på området har jag samlat från regeringsrättens årsbok. De förhandsbesked från skatterättsnämnden som redovisas har jag hämtat från skattemyndigheten. Vissa av förhandsbeskeden från skatterättsnämnden har inte överklagats och därför har inte regeringsrätten behövt ta ställning till dem. Det bör nämnas att

skattemyndighetens förhandsbesked är konfidentiella. Därför har man endast tillgång till kortare referat.

Jag har även löpande fört samtal med Kennerth Kullman, momsexpert vid skattemyndighetens rättsenhet i region Växjö.

Uppsatsen är ett försök att redogöra för rättsläget på aktuellt område. Genom arbetets gång hoppas jag också kunna bidra med egna funderingar kring kommande rättsutveckling på området.

Eftersom arbetet inriktar sig mot att bestämma innebörden och räckvidden av en relativt kortfattad bestämmelse tvingas man till att tolka denna. Lagtolkningen följer allmänna tolkningsprinciper. Det innebär att hänsyn tas till såväl lagtextens språkliga betydelse som till förarbetsuttalanden och EG-rätten.

1.5 Disposition

Arbetet inleds med en allmän beskrivning av vad moms är, vad som beskattas och hur beskattningen sker (kap. 2). Här återfinns också ett åskådningsexempel, vilket kommer att återknytas till senare i uppsatsen. Därefter följer en närmare beskrivning av undantagsbestämmelsen i 3 kap. 9 § ML, som behandlar momsfrihet för bank- och finansieringstjänster och värdepappershandel (kap. 3). Detta kapitel följs av en analys av förarbetena på området (kap. 4) och av en analys av vad som kan betraktas såsom bank- och finansieringstjänst och värdepappershandel (kap. 5). Arbetet avslutas sedan med kapitel för slutsatser och egna funderingar (kap. 6).

1.6 Åskådningsexempel

Detta exempel bygger på ett ärende som handlades vid skattemyndigheten i Växjö. Här redogörs endast för omständigheterna i fallet. I avslutningen av arbetet kommer jag att återknyta till fallet och redovisa vilket beslut som fattades i ärendet. Vidare kommer jag då att ge mina synpunkter på om fallet bedömdes korrekt eller om annat beslut borde fattats.

Frågan i fallet gällde huruvida ett bolag ansågs bedriva placeringsrådgivning eller förmedlade värdepapper för sina kunders räkning till en fondkommissionär.

Ett bolag är registrerat som försäkringsmäklare och har fått FI:s tillstånd att bedriva försäkringsmäklari. Försäkringsmäklaren har träffat ett avtal med en fondkommissionär om att fortlöpande råda alternativt förmedla kunder till denne.

Försäkringsmäklaren är i och med FI: s tillstånd att betrakta som ett värdepappersinstitut och får i ett flertal sammanhang bedriva handel med värdepapper som kan anses undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § ML.

Försäkringsmäklaren tog inte ut courtage av sina kunder, utan detta överläts på fondkommissionären. Courtaget delades sedan mellan de bägge bolagen.

Den del av courtaget som tillföll försäkringsmäklaren var inte bara ersättning för affärer som förmedlats, utan också ersättning för att mäklaren utfört en del arbete med köpet eller försäljningen som fondkommissionären i vanliga fall ombesörjer.

För uteslutande rådgivande tjänster, dvs. vilka värdepapper som ska köpas eller säljas, tog försäkringsmäklaren ut arvode från kunder. Denna ersättning debiterades kundernas depå löpande efter avtal. Detta arvode ansåg både försäkringsmäklaren och skattemyndigheten vara mervärdesskattepliktig.

Är den del av courtaget, som försäkringsmäklaren tillfördes av fondkommissionären, att anse såsom en momsfri ersättning enligt undantaget för finansiella tjänster?

2 Allmänt om moms

2.1 Mervärdesskattens funktion och redovisning

Momsen är en indirekt konsumtionsskatt. Skatten tas ut i varje led i tillverknings- och distributionskedjan och kan därför karaktäriseras som en flerledsskatt. Vanligtvis genomgår en vara och ibland även tjänster flera led i distributionskedjan. Eftersom varje ny leverantör måste skapa vinst höjs priset efterhand. Varje led svarar för momsen på den värdetillväxt – mervärdet – som har tillförts i det egna ledet. Detta uppnås genom att företagen på den egna omsättningen lägger på moms, den utgående momsen, samtidigt som de får dra av momsen på de egna inköpen, den ingående momsen. Den verkliga skattebördan skjuts på detta sätt vidare framåt i leden och träffar den slutlige konsumenten. Konsumenten är den, en privatperson eller en juridisk person, som inte driver verksamhet som medför skattskyldighet för den aktuella varan eller tjänsten. Denna person har ingen rätt till avdrag för den ingående momsen.³

Momsen periodiseras, vanligtvis per månad, för att den sammanlagda utgående momsen för månaden ska jämföras mot den ingående momsen samma månad. Om ett företag under en viss redovisningsperiod tagit ut mer moms från sina kunder än vad det debiterats av sina egna leverantörer, ska skillnaden betalas in till staten d.v.s. skattemyndigheten. Om den ingående skatten istället är större än den utgående skatten har företaget rätt till återbetalning av mellanskillnaden.

Den generella skattesatsen är 25 % av beskattningsunderlaget. Beskattningsunderlaget utgörs av den momsskattepliktiga omsättningen i företaget. Eftersom företagen i sin redovisning ofta skiljer priset exklusive moms (omsättningen) och momsen åt, skapas sällan svårigheter att särskilja momsbeloppet från det egentliga priset på varan. Som konsument tänker man dock sällan på, att hela försäljningspriset inte kommer säljaren till godo.

Utänför den generella skattesatsen finns andra procentsatser för vissa i lagen omnämnda varor och tjänster. Dessa skattesatser ligger på 12 och 6 %. En fjärde skattesats kan också sägas finnas, nämligen 0 % d.v.s. skattefrihet i viss bedriven verksamhet.

Enligt 1 kap 1 § ML ska moms betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor och tjänster som är skattepliktig och görs i en yrkesmässig verksamhet. Moms ska även betalas vid gemenskapsinterna förvärv. Såväl

---

³ RSV: s handledning för mervärdesskatt, s. 49.

fysiska som juridiska personer kan vara skattskyldiga. Stat och kommun kan också bedriva mervärdesskattepliktig verksamhet om omsättningen riktar sig till icke offentlig verksamhet. Även utländska företagare kan vara skattskyldiga.

Enligt 3 kap 1 § ML föreligger en generell skatteplikt för all omsättning av varor och tjänster. Från den generella skatteplikten finns undantag. De begrepp som används i ML syftar enbart till moms. T.e.x. betyder skatteplikt i momshänseende endast momsplikt. Det är alltså inte tal om inkomstskatteplikt eller skatt på kapital.⁴

Skattskyldighet uppstår när ett subjekt, en fysisk person eller en juridisk person, agerar på marknaden. Momsskyldighet skiljer sig från inkomstskatt på det sätt att moms nästan uteslutande förutsätter en säljare och en köpare. I vissa fall sker dock momsbeskattning trots att köpare och säljare inte genomför en transaktion, nämligen vid uttagsbeskattning⁵.

I princip finns inte någon valfrihet, utan den som sålt en vara eller tjänst blir skattskyldig till moms om vissa förutsättningar föreligger.

Med varor i momshänseende förstås materiella ting med tillägg av gas, värme, producerad kyla och elektricitet. Dock räknas inte fastighet som vara. Tjänster är däremot negativt bestämda, d.v.s. all omsättning som inte är omsättning av varor är omsättning av tjänster.⁶

Exempel 1: En momspliktig varas pris är 100 kr. På priset betalas av köparen 25 % moms. Köparen betalar sammanlagt 125 kr. Om köparen är momsregistrerad har han rätt till avdrag för den ingående momsen d.v.s. med 25 kr. Dessa 25 kr kan ses som en momsfordran mot staten. Om han senare i sin tur säljer varan vidare för 200 kr uppstår en momsskuld till staten på 50 kr (200 x 25 %). Säljaren betalar bara moms på det egna ledets

---

⁴ RSV: s handledning för mervärdesskatt, s. 53 f.

⁵ 2 kap. 5 § ML lyder:

Med uttag av tjänst förstås att den skattskyldige

1. utför, låter utföra eller på annat sätt tillhandahåller en tjänst åt sig själv eller sin personal för privat ändamål eller för annat rörelsefrämmande ändamål, om tjänsten tillhandahålls utan ersättning eller mot ersättning som understiger ett värde (marknadsvärde) som beräknas enligt 7 kap. 3 § 2 b och sådan nedsättning inte är marknadsmässigt betingad,
2. använder eller låter någon annan använda en tillgång som hör till verksamheten för privat ändamål eller för annat rörelsefrämmande ändamål, om den skattskyldige haft rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9-13 §§ av den ingående skatten vid förvärvet av varan eller
3. för privat ändamål själv använder eller låter någon annan använda personbil eller motorcykel som utgör en tillgång i eller har förhyrts för verksamheten och den skattskyldige har haft rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9-13 §§ av den ingående skatten vid förvärvet eller, i fråga om förhyring, av hela den ingående skatten som hänför sig till hyran.

Första stycket 2 och 3 gäller endast om värdet av användandet är mer än ringa.

⁶ 1 kap. 6 § ML.

värdeökning, $50 \text{ kr} - 25 \text{ kr} = 25 \text{ kr}$. Värdetillväxten i säljarens led var ju 100 kr , $200 - 100 \text{ kr} = 100 \text{ kr}$. Det är differensen mellan inköpspriset och försäljningspriset som utgör värdetillväxten, $100 \text{ kr} \times 25 \% = 25 \text{ kr}$.

Exempel 2: Om en momsregistrerad näringsidkare, under en redovisningsperiod, redovisar momspliktig omsättning på $10\,000 \text{ kr}$ ska han också redovisa utgående moms med $2\,500 \text{ kr}$ (pris inklusive moms $12\,500 \text{ kr}$). Under samma period har han anskaffat varor som han ämnar sälja inom verksamheten för $10\,000 \text{ kr}$. På anskaffningarna redovisar han ingående moms med $2\,000 \text{ kr}$ (pris exklusive moms $8\,000 \text{ kr}$). I detta fall uppstår ett överskott av utgående moms på 500 kr ($2\,500 - 2\,000 \text{ kr}$). Detta belopp ska betalas in till skattemyndigheten och är därför att betrakta som en momsskuld.

Exempel 3: Om samma näringsidkare som i exempel 2 i stället har haft en momspliktig omsättning på $8\,000 \text{ kr}$, ska utgående moms redovisas med $2\,000 \text{ kr}$. Om han anskaffat varor för sin försäljning för $20\,000 \text{ kr}$ är $4\,000 \text{ kr}$ av dessa hänförliga till ingående moms. I detta fall uppstår ett underskott av moms i verksamheten och företaget är berättigade till återbetalning av $2\,000 \text{ kr}$ ($4\,000 - 2\,000 \text{ kr}$). Detta belopp är att betrakta som en momsfordran.

2.2 Rekvisiten

Skattskyldighet förutsätter att sex krav är uppfyllda. Dessa kan utläsas ur 1 kap 1 § ML. Alla rekvisit i lagrummet måste vara uppfyllda för att skyldigheten att betala moms ska uppstå.

”I yrkesmässig verksamhet” kan ses som tre rekvisit. Omsättning, inom landet och skattepliktig som de tre övriga.⁷

2.2.1 Skattepliktig vara eller tjänst

Skatteplikt och skattskyldighet är inte samma sak. Att en vara eller tjänst är skattepliktig behöver inte betyda att skattskyldighet föreligger. Skattskyldighet uppstår först när även övriga rekvisit är uppfyllda.

Idag är både varor och tjänster generellt skattepliktiga. Med det menas enligt 3 kap 1 § ML att all ”omsättning av varor och tjänster... är skattepliktiga om inget annat anges i detta kapitel”. Det krävs alltså ett kvalificerat undantag för en viss vara eller tjänst för att skatteplikt inte ska föreligga. Eller sagt på annat sätt, allt som inte är undantaget från skatteplikt är skattepliktigt.⁸

---

⁷ Forssén, s. 24.

⁸ Forssén, s. 25.

2.2.2 Verksamhet

Begreppet verksamhet definieras inte i ML. I vardagligt tal förstås med verksamhet att någon gör någonting. Flera verksamheter som anknyter till varandra bör ses som en verksamhet. Rekvisitet vållar i praktiken aldrig något problem, utan det är yrkesmässigheten som kan vara svår att fastslå.⁹

2.2.3 Yrkesmässighet

Enligt 4 kap 1 § ML krävs för att man ska kunna bli skattskyldig till moms att man bedriver näringsverksamhet enligt definitionen i 13 kap. IL eller därmed jämförlig verksamhet. M.a.o. ansluter yrkesmässigheten till de krav som uppställs för att rörelse ska anses föreligga. Enligt praxis ska verksamheten, för att anses såsom yrkesmässigt bedriven, ha en viss varaktighet, bedrivas självständigt (i förhållande till inkomst av tjänst) och ha ett vinstsyfte.¹⁰

EG: s sjätte momsdirektiv, artikel 2, uttrycker detta i lite andra ordalag men med samma innebörd.

Mervärdesskatt skall betalas för

- 1. leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster som sker mot vederlag inom landets territorium av en skattskyldig person i denna egenskap,*
- 2. införsel av varor.*

I artikel 4 punkt 1 uttrycks att med skattskyldig person avses varje person som självständigt bedriver någon form av ekonomisk verksamhet oberoende av syfte eller resultat.

Enligt ML är det verksamhetens karaktär som är avgörande för yrkesmässigheten och inte frågan om inkomsten av verksamheten räknas till skattepliktig inkomst av näringsverksamhet enligt IL.¹¹

Verksamhet som till sin natur och innebörd kan hänföras till inkomstslaget kapital är inte yrkesmässig verksamhet enligt 4 kap. 1 § 1 p. ML.

Den som bedriver näringsverksamhet brukar betecknas näringsidkare. I prop. 1994/95:57 s. 161 sägs att ”*med näringsidkare förstås – liksom i civilrättslig lagstiftning – varje fysisk eller juridisk person som driver verksamhet av ekonomisk natur och av sådan karaktär att den kan betecknas som yrkesmässig*”.

---

⁹ Forssén, s. 26.

¹⁰ RSV: s handledning för mervärdesskatt, s. 105.

¹¹ RSV: s handledning för mervärdesskatt, s. 106.

För de som anses bedriva näringsverksamhet kan F-Skattsedel utfärdas. Den som innehar F-skattsedel får i princip även antas bedriva yrkesmässig verksamhet i ML: s mening.

2.2.4 Omsättning

Enligt 2 kap. 1 § ML förstås med omsättning att en vara levererats i samband med en försäljning eller att en tjänst utförs eller tillhandahålls mot vederlag. Med försäljning eller tillhandahållande likställs byte och vissa former av uttag. Vidare förstås också med omsättning att betalning görs i förskott eller a conto.

Bidrag faller normalt utanför p.g.a. att det inte finns något vederlag. Om däremot någon form av motprestation ska erhållas av bidragsgivaren anses bidraget som omsättning.

För att en omsättning ska anses ha ägt rum krävs inte nödvändigtvis att en vara levererats. Omsättning anses ha skett redan i och med att ett avtal om äganderättsövergång ingåtts. Dock krävs enligt 1 kap. 3 § ML att leverans ska ha ägt rum eller att betalning dessförinnan har erhållits för att skattskyldighet ska inträda.

När det gäller omsättning av en vara är det således överlåtelsen som sådan som beskattas, och inte själva varan i sig. Frågan om en överlåtelse har skett eller inte ska enligt prop. 1993/94:99 sid. 135 avgöras enligt de civilrättsliga reglerna.

En tjänst anses omsatt när den tillhandahålls. Ett tillhandahållande får i regel anses ha skett när den som utfört tjänsten har fullgjort vad som ankommer på honom. Vissa tjänster, som t.ex. byggen som varar under en längre tid och kommer beställaren tillgodo kontinuerligt kan få delas upp och anses tillhandahållas successivt. Detta sätt att fakturera benämns ofta fakturering a conto.

Bestämmelserna om uttag innebär att privat användning av varor och tjänster i en skattskyldigs verksamhet ska beskattas. Uttagsbeskattningen syftar i första hand till att få tillbaka den skatt som tidigare dragits av. Bestämmelserna om uttagsbeskattning gäller i stort sett bara när den skattskyldige haft rätt till avdrag för ingående skatt vid förvärvet, i alla fall när det gäller varor.¹²

2.2.5 Rekvisitet ”i”

Detta rekvisit medför att det endast är försäljningar och anskaffningar som faller inom ramen på den momspliktiga verksamheten som ska beskattas

---

¹² Fink, s. 43 – 55.

respektive medges avdrag. Det som är anskaffat för den momspliktiga verksamheten medför m.a.o. rätt till avdrag för ingående moms.

Rekvisitet ”i” passar egentligen bäst in på de försäljningar som sker inom verksamhetens ram. För att skatteplikt ska uppkomma krävs alltså att det som säljs, en vara eller tjänst, har en anknytning till den verksamhet som bedrivs. Här finns dock ett relativt stort svängrum för vad som anses falla in under definitionen. Istället kan det lättare förstås med resonemanget och huvudregeln: Om avdrag har medgivits för varans eller tjänstens anskaffande är också en försäljning av varan eller tjänsten skattepliktig. Eller omvänt, om varan eller tjänsten är skattepliktig skall avdrag tidigare ha medgivits för anskaffandet. Det bör ytterligare påminnas om att detta är huvudregeln och undantag därför finns.¹³

Bestämmelserna om rätt till avdrag för ingående moms återfinns huvudsakligen i 8 kap. 3 § ML. Där anges vilka slags förvärv som ger upphov till ingående moms. 1 st. lyder:

”Den som bedriver en verksamhet som medför skattskyldighet får göra avdrag för den ingående skatt som hänförs till förvärv eller import i verksamheten”

Till skillnad från vad som gäller vid inkomstbeskattningen inträder avdragsrätten för hela beloppet alltid vid ett enda tillfälle.

Tolkningen av ML: s regler om avdragsrätt ska göras mot bakgrund av innehållet i motsvarande bestämmelser i EG: s sjätte momsdirektiv. Direktivet talar om att om en transaktion företas av en skattskyldig person och transaktionen är skattepliktig, så är avdragsrätten i princip generell.¹⁴

Det kan bedrivas två eller flera verksamheter inom samma företag. Ibland händer det att bolag bedriver viss verksamhet som är momsskattepliktig, och samtidigt också verksamhet som är momsfri. I momshänseende brukar detta benämnas blandad verksamhet. När blandad verksamhet ligger för handen, tvingas skattemyndigheten göra en bedömning av hur gemensamma kostnader för verksamheten ska fördelas. För det först grundar kostnader som direkt är hänförliga endast till den momsfria verksamheten ingen rätt till avdrag för erlagd moms. För det andra grundar de kostnader som är direkt hänförliga till den momspliktiga verksamheten en sådan rätt. För det tredje måste övriga kostnader som inte automatiskt är att hänföra till den ena eller andra verksamheten fördelas efter skälig grund. Det kan här vara tal om t.ex. kostnader för lokalhyra, elektricitet eller värme. Fördelningsgrunden bestäms efter vad som är skäligt. Hur detta ska bedömas avgörs från fall till fall. Ibland kan bedömningen göras utifrån hur stor yta av lokalen de olika verksamheterna upptar, men detta förutsätter att verksamheternas yta kan

---

¹³ Forssén, s. 32.

¹⁴ RSV: s handledning för mervärdesskatt, s. 324 f.

skiljas åt. I annat fall kan fördelning ske enligt omsättning eller annan fördelningsnyckel som anses mest lämplig i det enskilda fallet. De gemensamma kostnaderna blir därmed avdragsgilla till viss procentmässig del.¹⁵

---

¹⁵ Forssén, s. 221 – 225.

3 3 kap 9 § ML

Av den generella skatteplikten i 3 kap 1 § ML följer att allt som inte är undantaget från skatteplikt är skattepliktigt.

Den följande delen av arbetet kommer nu att inriktas på ett sådant kvalificerat undantag. 3 kap 9 § 1 st. ML lyder:

Från skatteplikt undantas omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet. Lag (1994:200)

Med bank- och finansieringstjänster avses inte notariatverksamhet, inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen. Lag (1994:1798)

Med värdepappershandel förstås

- 1. omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, oavsett om de representeras av värdepapper eller inte, och*
- 2. förvaltning av värdepappersfond enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder. Lag (1994:200)*

I den äldre bestämmelsen hade undantaget sin motsvarighet i 8 § 3 samt anv.p 5 till 8 § GML. Utformningen av bestämmelsen har dock ändrats något i och med den nya lagen, men innebörden har i huvudsak varit densamma.¹⁶

En kortare beskrivning av vad som anses och vad som inte anses falla inom bestämmelsens ram kan här vara på sin plats.¹⁷

Vissa tjänster av liknande karaktär omfattas dock inte av undantaget enligt 3 kap 9 § 2 st. ML. Dessa är notariatverksamhet, inkassotjänster, administrativa åtgärder avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen. Vad gäller factoring, d.v.s. ett finansinstituts hantering av en kunds fordringar mot annan innefattande köp av eller belåning av fakturor, så skall denna tjänst alltså uppdelas till att anses innefatta två olika tjänster, en skattepliktig bokföringstjänst och en skattefri finansieringstjänst.¹⁸

I bestämmelsens tredje stycke beskrivs vad som förstås med värdepappershandel. Detta begrepp får vi anledning att gå in på närmare lite längre fram.

---

¹⁶ Hultqvist, s. 24.

¹⁷ För en mer detaljerad beskrivning se avsnitt 4 – 4.6.

¹⁸ Forssén, s. 137 –143.

Undantaget för bank- och finansieringstjänster omfattar bl.a. räntor, courtage, avgifter som har samband med in- och utlåning, kreditgarantier, handel med valutor. Skattefrihet föreligger också för priset på gireringar, kontouppgifter, uppläggning av krediter. Som ovan sagts är däremot inte notariatverksamhet undantagen från skatteplikt. Det innebär att arvoden för tjänster av juridisk, ekonomisk eller teknisk karaktär omfattas av skatteplikt.

Uthyrning av bankfack och andra förvaringsutrymmen omfattas inte heller av skattefriheten enligt bestämmelsens andra stycke.

Vidare föreligger skatteplikt för omsättning av tjänster avseende bokföring, kreditupplysning och andra administrativa åtgärder. Detta gäller även när tjänsterna tillhandahålls åt ett annat finansieringsföretag. Likaså är bankers försäljning av artiklar som inköpts för försäljning till kunder skattepliktiga.¹⁹

För konsulttjänster gäller att omsättningslandet normalt är där kunden driver verksamhet eller har sitt fasta driftsställe. I konsulttjänster inräknas bank-, finans- och försäkringstjänster.

All yrkesmässig förmedlingsverksamhet anses innebära att momspliktig tjänst utförs. Detta gäller oavsett om förmedlingen avser fastighet, skattefria eller skattepliktiga varor och tjänster, eftersom förmedlingen i sig utgör en momspliktig tjänst. Däremot är förmedlingsverksamhet momsfri när så särskilt anges i lagen.²⁰

Förmedlingstjänster anses omsatta i Sverige om den förmedlade tjänsten företas här. Om emellertid beställaren av förmedlingstjänsten uppger ett VAT-nummer i ett annat EU-land än det land där den förmedlade tjänsten företas, anses tjänsten omsatt i det landet, d.v.s. registreringslandet. Med uttrycket *företas i Sverige* menas att den tjänst som förmedlas tillhandahålls av en näringsidkare som har sitt fasta driftsställe här.²¹

3.1 Syftet med regleringen

Före 1991 var finansiella tjänster inte skattepliktiga. Utredningen som föranledde skattereformen menade dock att frihet från skatteplikt på tjänster överhuvudtaget endast skulle komma att förekomma i undantagsfall. Kommittén för indirekta skatter ansåg därför, rent principiellt, att även finansiella tjänster skulle vara skattepliktiga till mervärdesskatt. För detta talade att skatteintäkterna från den minskade inkomstskatten måste tas någonstans. Skattetekniska skäl medförde dock att frågan ansågs kräva en mer omfattande analys, vilket det för tillfället inte fanns tid avsatt till.

---

¹⁹ RSV: s handledning för mervärdesskatt, s. 685 f.

²⁰ Forssén, s. 91.

²¹ 5 kap. 7 och 7a §§ ML.

Vidare menade kommittén att EG-rätten inte visade någon tendens till att skattelägga området. Kommittén föreslog därför att finansiella tjänster undantogs från mervärdesskatt i avvaktan på en mer ingående utredning.

Utredningen kom inte att föreslå en skatteplikt på de finansiella tjänsterna, då de skattetekniska frågorna var svårlösta. Framför allt var det underlaget, på vilket den utgående skatten beräknas, som skapade svårigheter. Sättet att prissätta skiljde sig alltför mycket från andra varor och tjänster. Det var svårt att mäta det mervärde som skapas i det enskilda företaget, eftersom ersättningen för en viss tjänst kan utgå på flera olika sätt. Vidare menade utredningen att EG-rätten i princip undantar de finansiella tjänsterna från beskattning.

Man ville skapa en enhetlig och konkurrensneutral mervärdesbeskattning. Tanken var alltså först att de finansiella tjänsterna skulle vara skattepliktiga, men att den finansiella sektorn skulle utredas i särskild ordning med hänsyn till tekniska och internationella aspekter.

Man var tvungen att ta hänsyn till att svenska finansiella företag skulle ha möjligheten att konkurrera på lika villkor som sina utländska konkurrenter. Man menade att den finansiella marknaden var så pass internationell att man ville göra en rimlig kompromiss i valet mellan en konkurrensneutral mervärdesskatt i allmänhet och konkurrensneutralitet på det internationella planet, som åtminstone var neutral i den meningen att den träffar olika aktörer i den inhemska finansiella sektorn på ett likartat sätt.²²

Uttrycket bank- och finansieringstjänster skulle kunna anses vara bankrörelse enligt bankrörelselagen (1987:617) och finansieringsverksamhet enligt lagen (1992:1610 om finansieringsverksamhet). Lagarna har dock inte samma syfte som ML.

Detta leder till svårigheter med att avgränsa vad bestämmelsen verkligen omfattar för olika typer av tjänster. Klart är att banker och finansieringsföretag bistår med finansiella tjänster, men samtidigt står också flera av deras tjänster utanför undantaget. Vidare kan inte varje typ av finansiell tjänst klassas som fri från mervärdesskatt. Det är därför inte rimligt att låta alla de tjänster som utförs av en bank eller kreditmarknadsföretag vara skattefria.

Vid tolkningen av vad som ska ingå i undantaget har domstolarna dock fäst stort avseende på vad de finansiella företagen traditionellt bedrivit för verksamhet. Detta åskådningsperspektiv sätter i stort sett ramen för vad som anses vara finansiella tjänster, även om RÅ 1996 not. 243 (se avsnitt 4.2.2, s. 28) talar om att även andra kriterier än dessa företags verksamhet kan vara att betrakta som finansiell verksamhet.²³

---

²² Hultqvist, s. 25 –27.

²³ Hultqvist, s. 129 f.

3.2 Skatteutredningarnas definition av finansiell tjänst

Det följande avnittet är i huvudsak hämtat från Hultqvist, s.29 – 38. Kommittén föreslog att det i bestämmelsen skulle stå att bank- och finansieringstjänster skulle vara moms fria. I anvisningspunkterna ville den vidare ge exempel på undantag från momsfriheten. Förslaget innebar en negativ exemplifiering av vad som inte borde vara att hänföra till finansiell tjänst. De tjänster som borde undantas var notariatverksamhet, rådgivning, inkassotjänster och uthyrning av förvaringsutrymme. Det fanns också en uppräknig i förslaget som talade om vad som borde vara att anse som finansiell tjänst. In- och utlåningstjänster, betalningsförmedling och värdepappershandel är exempel på sådana.

Lagrådet lämnade i sitt betänkande en kompletterande uppräknig angående definitionen av värdepappershandel. Rådet menade att ”omsättning eller förmedling av aktie, obligation, skuldebrev, presentkort och annan därmed liknande värdehandling i dess egenskap av rättighetsbärare samt omsättning eller förmedling av fordringar som inte grundar sig på sådan värdehandling” var att se som värdepappershandel. Lagrådsremissen överensstämde annars i sak med kommitténs förslag och innebar endast ett förtydligande. Enligt både kommitténs och lagrådets förslag omfattades inte courtageavgifter vid förmedling av värdepapper av skatteplikten för notariatjänster, men lagrådet ville gå ännu längre i lagstiftningen. Lagrådet uttalade att värdepappershandeln i sin helhet borde vara undantagen från skatteplikt, även om ett notariat bedrev handeln, och att detta borde framgå klart i lagtexten. Därför föreslogs att bestämmelsen skulle innehålla texten ”...värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet”.

I propositionen kom kommitténs och lagrådets förslag att ligga till grund för utformningen av lagtexten. 8 § GML med anv.p. 5 fick följande utformning:

8 § Från skatteplikt undantas

1)...

2)...

3) bank- och finansieringstjänster samt värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet,

4)...

Anvisningar till 8 §

5. Med värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet avses omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, vare sig de representeras av värdepapper eller ej.

Undantaget för bank- och finansieringstjänster omfattar inte notariatverksamhet, inkassotjänster, uthyrning av förvaringsutrymmen eller finansieringsföretags omsättning av varor som enligt köpeavtal återtagits av företaget.

En kort tid efter bestämmelsens ikraftträdande tillkom ett nytt stycke i anvisningspunkten som stadgade undantag från skatteplikten även för fondbolags fondverksamhet. Anledningen till ändringen var att myndigheterna tolkat bestämmelsen som om fondbolagens förvaltningsavgifter inte skulle anses falla in under undantaget. Med hänsyn till att utformningen av bestämmelsen gjordes för att stämma överens med EG-rätten, och att sjätte mervärdesskattedirektivet uttryckligen undantar förvaltningstjänster avseende värdepappersfonder skatteplikt, genomförde man ändringen för att inga konkurrensnackdelar skulle uppstå för de svenska värdepappersfonderna gentemot de EG-baserade fonderna.

Vid en jämförelse mellan den svenska bestämmelsen och artikel 13 B i sjätte mervärdesskattedirektivet märks tydligt att man låtit sig inspireras av EG-rätten:

Artikel 13, B. Övriga undantag från skatteplikt

(d) Följande transaktioner:

- 1. Beviljande av och förhandlingar om krediter och förvaltning av krediter och förvaltning av krediter av den person som beviljat kredit.*
- 2. Förhandlingar om och annan befattning med kreditgarantier eller andra säkerheter och förvaltning härav av den som beviljat kredit.*
- 3. Transaktioner och förhandlingar rörande spar- och transaktionskonton, betalningar, överföringar, fordringar, checkar och andra överlåtbara skuldebrev, med undantag av inkasso och factoring.*
- 4. Transaktioner och förhandlingar rörande valuta, sedlar och mynt använda som lagligt betalningsmedel, med undantag av samlarföremål. Med "samlarföremål" skall avses guld-, silver- eller andra metallmynt eller sedlar som normalt inte används som lagligt betalningsmedel samt mynt av numistiskt intresse.*
- 5. Transaktioner och förhandlingar med undantag av förvaltning och förvar rörande aktier, andelar i bolag eller andra sammanslutningar, obligationer och andra värdepapper, dock med uteslutande av följande:*
  - Handlingar som representerar äganderätt till varor.*
  - Sådana rättigheter eller värdepapper som avses i artikel 5.3.*
- 6. Förvaltning av särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna.*

Bestämmelsen i 8 § och anvisningspunkten 5 GML överfördes sedan till 3 kap. 9 § ML. 1995 infördes dock i andra stycket att administrativa tjänster avseende factoring inte skulle vara undantagna från skatteplikt.

3.3 Mervärdesskattelagen och EG:s momsdirektiv

Avsnittet bygger till största del på Hultqvist, s. 47 – 84. Jag har också använt mig av Wiklunds *EG-domstolens tolkningsutrymme*, Ståhls och P Östermans *EG-skatterätt* och Lars Pelins bokanmälan av boken *EG-skatterätt* för att ge ytterligare aspekter på hur EG-rätten bör tolkas.

I Romfördragets artikel 99 står skrivet att rådet ska anta bestämmelser för en harmonisering av lagstiftningen angående omsättningsskatter och andra indirekta skatter för att en harmonisering ska säkerställa den inre marknaden. Sådana bestämmelser har utfärdats i form av direktiv. Det sjätte momsdirektivet (77/388/EEG) behandlar den harmoniserade skattebasen för mervärdesskatt. Undantaget som rör finansiella tjänster finns i artikel 13 B (d).

Romfördragets artikel 189 tredje stycket stadgar att ett EG-direktiv är bindande för varje medlemsstat med avseende på resultatet, men att det överläts åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt. Den skattebas som sjätte momsdirektivet talar om skall ges uttryck för i svensk lagstiftning, om än att det inte behöver formuleras på samma sätt som i direktivet. Sverige ansåg att det förelåg normharmoni mellan 3 kap 9 § ML och art 13 B (d) sjätte momsdirektivet och vidtog inga egentliga förändringar av lagregeln.

I de fall en bestämmelse i ett direktiv är så pass detaljerad, ”om den är ovillkorlig och tillräckligt klar och precis”, att medborgarna bör kunna förlita sig på den har EG-domstolen utvecklat en praxis angående s.k. direkt effekt. Denna praxis innebär att medborgarna i en medlemsstat kan åberopa bestämmelsens innehåll i förhållandet mellan medborgare och stat även om staten underlåtit att implementera direktivets bestämmelse. I målet *Becker v Finanzamt Münster-Innenstadt* fastslog EG-domstolen att artikel 13 B (d) i det sjätte momsdirektivet är ovillkorlig och tillräckligt klar och precis för att direkt effekt skall kunna uppnås. Dock med det undantaget för tolkningsutrymme som finns i nämnda artikel rör punkten 6, där medlemsstaterna själva får bestämma vilka värdepappersfonder som skall vara frikallade från skatt. Domstolen fann därför att det efter att implementeringstiden löpt ut var möjligt för den enskilde att förlita sig på bestämmelsen trots att bestämmelsen inte implementerats i den nationella lagstiftningen.²⁴

---

²⁴ Mål 8/81 (1982) ECR 53.

För Sveriges del skulle sjätte momsdirektivet ha varit implementerat 1 januari, 1995. Officiellt menas att 3 kap. 9 § ML uppfyller direktivets krav, men skulle man ändå vid tillämpningen av den svenska bestämmelsen finna att den till någon del strider mot direktivet eller mot direktivkonform tolkning måste den direkta effekten beaktas.

Det har i litteraturen väckts frågor angående vad som egentligen är korrekt tolkningsmetod inom EG-rätten.²⁵ En gemensam EG-rätt för medlemsstaterna innebär att rätten ska tolkas på samma sätt i de olika länderna, EG-konform tolkning. Den EG-konforma tolkningen skall ske i de olika nationella domstolarna. Dock krävs att den nationella rätten medger valet av tolkningsmetod.²⁶

Ofta uppfattas den nationella tolkningen på det sätt att om domslutet eller förhandsbeskedet ligger i linje med EG: s syften kan det anses vara EG-konformt. Ett ytterligare problem blir i så fall att de politiska strömningarna kommer att påverka vad som är EG-konformt för tillfället eftersom EG är en federation under ständig utveckling (i alla fall rent politiskt). Detta är riktigt under förutsättning att man med EG-konformitet menar uppfyllande av EG: s allmänpolitiska mål, men kanske inte riktigt lika korrekt om man söker en grund för EG-domstolens tolkningsutrymme. I så fall borde EG-domstolen fått sitt mandat att tolka på visst sätt enligt bakomliggande grundstadgar (jfr. Kelsens grundnorm), Romfördraget. EG-domstolen får inte gå utöver sin behörighet enligt detta fördrag.²⁷

EG-domstolen har själv slagit fast den direkta effekten och EG-konform tolkning. En intressant fråga är varifrån EG-domstolen erhållit denna behörighet. Kanske skulle man kunna påstå att EG-domstolen verkar på området utan mandat. Visserligen anger artikel 5 och 7 i Romfördraget att EG och EG-domstolen ska handla inom ramen för de befogenheter som de givits och i förlängningen, enligt artikel 220, att EG-domstolen säkerställer tillämpning av fördraget. Sistnämnda artikel talar snarast om att ingen annan instans får ta sig an detta ansvar. Vad som är korrekt tolkningsmetodik kan dock inte utläsas. Det finns inte någon egentlig grund för hur EG-rätten ska tolkas.²⁸

Det är svårt att fastslå huruvida EG-rätt är folkrätt eller inte. Väljer man att se EG-rätten som ett folkrättsligt avtal borde en teleologisk, d.v.s. ändamålsenlig, lagtolkning vara att föredra. Om man däremot väljer att se EG-rätten som federal lagstiftning kan man dock tänka sig andra tolkningsinriktningar. EG-rätten förespråkar ibland en strikt ordalydelse, så

---

²⁵ För en närmare beskrivning av problematiken med valet av tolkningsmetod inom EG-rätten hänvisas till Lars Pelins bokanmälan av Kristina Ståhls & Roger Persson Österman, EG-skatterätt, Skattenytt nr. 5 2001.

²⁶ Ståhl & P Österman, s. 34.

²⁷ Wiklund, s.214 ff.

²⁸ Lars Pelins bokanmälan av EG-skatterätt.

även till viss del av Artikel 13 B (d) sjätte momsdirektivet, vilket borde medföra att den språkliga innebörden får stort utrymme, men EG-domstolen kan också sägas ha skapat sig en teleologisk tolkningsmetodik. Ofta används de övergripande målen med gemenskapen som skäl för ett visst tolkningsutfall. Frågan är dock om detta är korrekt.

Ofta kan EG-domstolens tolkningsmetodik hänföras till folkrättslig tolkningsmetodik. Bl.a. åberopas ibland OECD:s modellavtal som grund för skatterättslig tolkning. Å andra sidan sätter ibland EG-domstolen EG-rätten på piedestal och låter den vara höjd över folkrätten, bl.a. när den konkurrerar med dubbelbeskattningsavtal mellan två medlemsstater.²⁹ Idag får snarast den teleologiska tolkningsmetodiken sägas vara, om inte den korrekta, men i alla fall den oftast tillämpade tolkningsmetoden.³⁰

EG-rätten har ingen tradition av tolkningslära att falla tillbaka på. Det finns heller inga egentliga förarbeten. Ståhl och P Österman menar att det är p.g.a. denna brist på rättslig tradition som vi accepterar att tolkningen styrs av politiska, och därför också ofta ändamålsenliga, värderingar. Vi måste i så fall alltså acceptera en brist på konkreta regler för lagtolkning för att förstå EG-domstolens arbete.³¹

EG-domstolen har mött viss kritik för att den godtyckligt blandar olika tolkningsinriktningar och på ett sådant sätt sätter legitimitetsprincipen i andra hand.

Det finns alltså ett flertal olika tolkningsmetoder som skulle kunna komma på fråga. Vilket som är det mest korrekta framstår fortfarande som en obesvarad fråga då någon egentlig grundnorm enligt Kelsens teori eller rättslig tradition som legitimerar en viss metod inte finns. EG-rätten kan kategoriseras både som vag och motstridig.³²

Vid en jämförelse mellan den svenska bestämmelsen och direktivets bestämmelse ser man att direktivet specificerar de tjänster som skall vara undantagna från mervärdesskatt. Vidare framgår av direktivets lydelse att det är omsättningens innehåll, och inte subjektet som utför tjänsten, som är av betydelse för om skatteplikt eller skattefrihet föreligger.

Ett ytterligare problem är att artikel 13 i mervärdesskattedirektivet trots sin direkta effekt, inte innehåller någon uttömmande uppräkningslista av exakt vilka tjänster som anses falla under de olika punkterna. EG-domstolen har dock visat att den gärna faller tillbaka på Romfördragets grundläggande syften och allmänna principer. Därför spelar inte endast bestämmelsen ordalydelse och grammatiska mening roll, utan även systematiken och bestämmelsens funktion får en framskjuten position. Så även vid tolkningen av sjätte

---

²⁹ Lars Pelins bokanmälan av EG-skatterätt.

³⁰ Ståhl & P Österman, s. 51.

³¹ Ståhl & P Österman, s. 46.

³² Wiklund, s.461.

mervärdesskattedirektivet. Detta är förståeligt, då alla medlemsstaters översättning av direktivet inte blir helt identisk.

Sammanfattningsvis kan sägas att när svenska domstolar tolkar 3 kap. 9 § ML ska den alltså även ta hänsyn till sjätte momsdirektivet sett ur EG-konformt perspektiv. EG-domstolen har sagt att bestämmelsen skall tolkas strikt, men att man därvid inte bör vara alltför rigid, eftersom begreppen är allmänt hållna.

Härutöver tillkommer språkliga komplikationer, vilket förmodligen kan sägas ha medverkat till EG-domstolens successiva övergång till en mer ändamålsenlig tolkning. EG-domstolen menar att man även måste förstå uttrycken i undantagsbestämmelsen med hänsyn till kontexten och strukturen i direktivet. Uttrycken ”beviljande av och förhandlingar om” respektive ”transaktioner och förhandlingar rörande” de olika tjänstetyperna kan lätt missförstås. Det ligger närmast till hands att inte uppfatta ordet ”förhandlingar” som förhandlingar i allmän folkmun. Istället har vi i den svenska lagstiftningen översatt uttrycken med förmedling, vilket också verkar stämma bäst överens med andra länders översättningar (eng. negotiation, ty. vermittlung).

Den svenska bestämmelsen är allmänt hållen och kräver att kontextuella och systematiska hänsyn tas vid tolkningen. Även jämförelser med andra medlemsstaters bestämmelser kan här komma väl till hands.

4 Analys av finansiella tjänster

Bestämmelsen i 3 kap. 9 § ML har inte prövats av Regeringsrätten i särskilt många fall.

Jag har redan skrivit om att en direktöverföring av uttrycket bankrörelse enligt bankrörelselagen och finansieringsverksamhet enligt lagen om finansieringsverksamhet skulle leda fel eftersom syftet med lagarna inte är detsamma som i ML. Definitionerna av bankrörelse och finansieringsverksamhet är nämligen mycket allmänt hållna i nyss nämnda lagar för att banker och kreditmarknadsföretag kan ägna sig åt en mängd verksamheter som inte har något samband med den traditionella verksamheten.

Med bankrörelse avses verksamhet i vilken ingår inlåning på konto om behållningen är nominellt bestämd och tillgänglig för insättaren med kort varsel.³³ Endast banker får alltså bedriva inlåningsverksamhet. Vidare räknas övriga tillåtna verksamhetsgrenar upp i lagen och att verksamhet som har ett naturligt samband med flertalet av de angivna verksamhetsgrenarna.³⁴

Uttrycket finansieringsverksamhet enligt lagen om finansieringsverksamhet definieras på ett liknande sätt som bankrörelse enligt bankrörelselagen. Först ges alltså en definition av finansieringsverksamhet.³⁵ Sedan följer en lista över vad som är tillåten finansieringsverksamhet och verksamheter som har naturligt samband därmed.³⁶ I förarbetena till lagen anförde departementschefen att icke tillståndspliktig finansieringsverksamhet skulle falla utanför definitionen av mervärdesskattfri finansieringsverksamhet. Detta skulle dock vara att gå steget för långt eftersom undantaget i EG: s sjätte mervärdesskattedirektiv även omfattar finansieringsverksamhet som inte innehar tillstånd. Något krav på att subjektet, som t.ex. förmedlar en tjänst, har erhållit registrering som finansieringsverksamhet finns inte. Det är omsättningen av en vara eller tjänst som har avgörande betydelse för om skatteplikt eller skattefrihet föreligger enligt sjätte mervärdesskattedirektivet och inte vilket subjekt som omsätter varan eller tjänsten.

Sammanfattningsvis kan sägas att den verksamhet som en bank får bedriva enligt bankrörelselagen och ett kreditmarknadsföretag enligt lagen om finansieringsverksamhet är betydligt vidare än vilka verksamheter som anses falla in under undantaget från skatteplikt i 3 kap. 9 § ML. Det är därför inte möjligt att utgå från att alla tjänster som kan utföras av en bank eller kreditmarknadsinstitut är skattefria.³⁷

³³ Se 1 kap. 2 § 1 st. bankrörelselagen (1987:617).

³⁴ Se 2 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

³⁵ Se 1 kap. 1 § 1p. lagen om finansieringsverksamhet (1992:1610).

³⁶ Se 3 kap. 1 § lagen om finansieringsverksamhet (1992:1610).

³⁷ Hultqvist, s. 131 – 132.

Däremot finns starka skäl för att man vid tolkningen av rekvisitet ”bank- och finansieringstjänster” bör fästa avseende vid vad de traditionella finansiella företagen bedrivit för verksamhet. Detta tyder på att dessa tjänster är bank- och finansieringstjänster, om inte andra skäl talar emot. RR har konstaterat att någon definition av begreppet finansieringstjänst inte fanns i GML och finns inte heller i ML. RR menade att det är svårt att entydigt bestämma innebörden av begreppet finansieringstjänst. RR har också anfört att även om begreppet finansieringstjänst i GML och ML inte kan begränsas till vad som omfattas av lagen om kreditmarknadsbolag kan ändå ledning hämtas därifrån vid tolkning av begreppet.³⁸

Utgångspunkten, vid tolkningen av ”bank- och finansieringsverksamhet”, kan då vara de s.k. basverksamheter som bedrivs av de angivna instituten. Flertalet av en banks verksamheter torde vara mervärdesskattefria, med undantag för ekonomisk rådgivning, värdepappersförvaring, inkassotjänster, bankfackstjänster och kreditupplysningstjänster. Med hänsyn till att mervärdesskattelagen och EG:s sjätte mervärdesskattedirektiv tar sikte på omsättningen av en viss vara eller tjänst, inte på vem som tillhandahåller varan eller tjänsten, bör skattefriheten gälla även för annan som tillhandahåller en finansiell tjänst. Visserligen är en stor del av denna verksamhet tillståndspliktig och flertalet av hithörande tjänster får därför inte utföras av annan, men t.ex. kreditgivning i samband med försäljning av vara kan tillhandahållas av säljaren utan särskilt tillstånd, liksom in- och utlåning i mindre föreningar och vissa sparkassor samt insättning på kundmedelskonton ligger utanför det tillståndspliktiga området. Viss förmedlingsverksamhet kan även bedrivas av annan än de tillståndspliktiga instituten, t.ex. fastighetsmäklares förmedling av bostadslån. Den svenska praxis som har utvecklats på området har i viss mån pekat i annan riktning, men en svängning tycks vara på gång genom den ökade kunskapen om EG-direktivets betydelse på skatteområdet.³⁹

Verksamheten värdepappersrörelse omfattas av listan över basverksamheter som banker *får* bedriva. Det är dock ingen exklusiv rättighet, med undantag av obligationshandel, utan kräver att FI givit sitt samtycke. Det fordras alltså ett särskilt tillstånd från FI för att även en bank ska bedriva värdepappersrörelse.

4.1 Värdepappershandel

Med värdepapper förstås sådana rättigheter som omsätts på värdepappersmarknaden. När det gäller transaktioner av värdepapper är det idag sällan tal om ett fysiskt byte av värdepappret. Oftast byter ett

---

³⁸ RÅ 1996 not 243.

³⁹ Hultqvist, s. 132.

värdepapper ägare genom att transaktioner och registreringar av köp sker via kontobaserade system, t.ex. via Värdepapperscentralen AB eller OM Stockholm AB. Denna typ av transaktioner går allmänt under benämningen papperslösa transaktioner.

På värdepappersmarknaden omsätts inte bara aktier och aktierelaterade instrument som är noterade vid börs eller annan marknadsplats, utan även obligationer och derivat. Definitionen är mycket bred eftersom alla slag av rättigheter som omsätts på värdepappersmarknaden omfattas.⁴⁰

Frågan har dock väckts om det måste vara tal om en regelbunden handel på värdepappersmarknaden för att omsättningen ska vara skattefri. I 3 kap. 9 § ML finns inget som talar för att en viss regelbundet i omsättningen måste ske. Inte heller artikel 13 B (d) i EG-direktivet ger någon sådan begränsning.

4.2 Förmedling

Förmedlingsverksamhet är en tjänst i sig. Den kännetecknas av att det inte går att sälja tjänsten vidare. Slutkonsumtionen sker m.a.o. genom åtnjutandet av tjänsten. Förmedling är i grunden en skattepliktig omsättning av tjänst. Artikel 13 i mervärdesskattedirektivet undantar dock förmedling av de typiska bank- och finansieringstjänsterna från skatteplikt. I mervärdesskattelagen nämns inte något om att förmedling av bank- och finansieringstjänster skulle vara undantagna mervärdesbeskattning. Däremot undantas förmedling av värdepapper.⁴¹

Det har tidigare påpekats att det är omsättningen som sådan som skall vara avgörande för om skattefrihet föreligger och alltså inte vilket subjekt som gör omsättningen. Av detta borde följa att förmedling av de olika skattefria finansiella tjänsterna ska vara skattefri oavsett vilken som omsätter tjänsten. Detta ur mervärdesskattens synpunkt viktiga ställningstagandet skedde i EG-domstolens mål C-2/95 *Sparekassernes Datacenter v Skatteministeriet*⁴².

Svensk praxis har dock inte alltid gått på denna linje. RR har en gång fastslagit att fastighetsmäklares förmedling av låneansökningar, vilka föregåtts av viss kreditbedömning, till bank inte ansetts utgöra en bank- eller finansieringstjänst enligt GML. Omständigheterna var följande: Ett bolag, som bedrev fastighetsförmedling, hade ett samarbetsavtal med en bank. Enligt avtalet erbjöd bolaget sina fastighetsköpare att förmedla banklån. Först gjorde bolaget en preliminär kreditbedömning innan ansökan översändes till banken. Banken ersatte bolaget i förhållande till den utlåningsvolym det bidragit till. SRN anförde att någon närmare ledning för bedömningen av vad som omfattas av rekvisitet ”bank- och

⁴⁰ Hultqvist, s. 140.

⁴¹ Forssén, s. 89 ff.

⁴² För de närmare omständigheterna i målet se avsnitt 4.4 s. 37.

finansieringstjänster” inte gavs i lagtexten, men att förarbetena angav att bl.a. betalningsförmedling avsågs.⁴³ Nämnden menade vidare att det var endast tjänster som utförs av den som kan anses bedriva bank- och finansieringsverksamhet som var undantagna från skatteplikt. Därför fann nämnden att tjänsten förmedling av låntagare till banken inte ansågs utgöra bank- och finansieringstjänst, eftersom tjänsten utfördes vid sidan av fastighetsförmedlingen. Vidare anförde nämnden att tjänsten utfördes på bankens uppdrag och inte på låntagarens. RR gjorde samma bedömning som SRN och fastställde nämndens förhandsbesked.⁴⁴

Av fallet framgår att SRN och RR inte tagit vederbörlig ställning till huruvida omsättning i sig är att hänföra till skattefri tjänst, utan mer sett till subjektet som genomför transaktionen. Enligt EG-rätten ska inte, ur mervärdesskattehänseende, läggas någon vikt vid om tjänsten utförs av ett värdepappersinstitut eller någon annan. En helt annan sak är att en värdepappersrörelses normala verksamhet påverkar definitionen av vad som är värdepappershandel.⁴⁵

4.2.1 Värdepappersförmedling

När det gäller tjänsten att handla värdepapper för annans räkning är denna oftast tillståndspliktig och får därför bara utföras av värdepappersrörelser. Viss sådan verksamhet kan dock falla utanför det tillståndspliktiga området. Det kan t.ex. vara sådan verksamhet som anses falla in under rekvisitet ”värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet”.⁴⁶

Värdepappersförmedling kan ske i olika former. Ofta kan gränserna mellan de olika mellan mansformerna vara svåra att dra. Det man oftast avser med förmedling är att ett värdepappersinstitut handlar i kommission dvs. i eget namn, men för annans räkning. Dock förekommer även vissa former av ren förmedling av värdepapper. Det ligger nära till hands att jämföra förmedlaren med en mäklare. En mäklare är en person som försöker finna en motpart till sin uppdragsgivare. Vidare försöker han få parterna att träffa avtal om köp eftersom verksamheten är provisionsbaserad. En mäklare är ofta förbjuden att själv köpa varan eller tjänsten.⁴⁷

För en försäkringsmäklare innebär detta att han till sin uppdragsgivare förmedlar försäkringar från en eller flera fristående försäkringsgivare.

Om ett värdepappersinstitut handlar i eget namn för egen räkning råder skattefrihet för omsättningen. När handeln i stället sker genom kommission, dvs. i eget namn för annans räkning, blir detta en blandning av omsättning

---

⁴³ Se prop. 1989/90:111 s. 104.

⁴⁴ RÅ 1994 not. 13. RR: s dom hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1992-02-12.

⁴⁵ Hultqvist, s. 131 f.

⁴⁶ Hultqvist, s. 145.

⁴⁷ Se 13 § fastighetsmäklarlagen (1995:400).

och förmedling. Orsaken till detta är att avtalet mellan tredje man och kommissionären är ett köpeavtal, men kommissionsavtalet i sig ger att värdepapperen direkt blir uppdragsgivarens (kommittentens) egendom eftersom det ger honom sakrättsligt skydd.

Då termerna förmedling och förmedlare kan vara svåra att definiera kan svar sökas i jämförelser med andra länders regleringar. I den svenska översättningen av EG-direktivet talas om, som jag tidigare nämnt, ”förhandlingar”. I den engelska och tyska översättningen benämns detta som ”negotiations” respektive ”Vermittlung”. Dessa länder har i sin tur sin motsvarande bestämmelse i inhemsk lagstiftning. Denna bestämmelse talar för Englands del om ”making of arrangements” och för Tysklands del om ”Maklervertrag”. Vidare verkar det som om båda länderna kräver att det är fråga om något mer än ren kundförmedling t.ex. att förmedlaren deltar aktivt för att avtalsslut uppnås.

Det finns ett antal rättsfall som direkt eller indirekt behandlar värdepappersförmedling. I ett av rättsfallen förvaltade ett bolag på uppdrag av kund visst av denna avsatt kapital genom placering i olika slag av värdepapper. Enligt kundens riktlinjer ägde bolaget på eget initiativ och utan vidare samråd med kunden vidta ny- eller omplaceringar av kapitalet. Förvaltade värdepapper förvarades i en depå hos ett systerbolag, som också verkställde köp och försäljningar. Bolaget erhöll vederlag enligt särskilt avtal. Domstolen menade att mot bakgrund av vad som uttalats vid undantagsbestämmelsens tillkomst, måste med förmedling av aktier avses tjänster att förmedla själva rättighetsbevisen på det sätt på det sätt som dessa tjänster utgör typiska inslag i bankers och värdepappersinstituts verksamhet. Tjänster såsom rådgivning och liknande, kan visserligen ofta utföras i anslutning till själva förmedlingen, men är ändå fristående. Undantaget gäller således inte tjänster som avser placeringsrådgivning och liknande vid värdepappershandel. Domstolen ansåg att de av bolaget tillhandahållna tjänsterna närmast hade karaktär av skattepliktiga analys- och rådgivningstjänster.⁴⁸

Vidare har RR avdömt mål angående fråga om en internbanks förmedling kunde vara att hänföra till undantaget från skatteplikt. En koncern hade beslutat att bilda en internbank. De bolag som tidigare hade bedrivit finansiell verksamhet inom koncernen hade sammanförts till ett särskilt affärsområde. Verksamheten bedrevs inom affärsområdena värdepappershandel, finansiering, penninghandel och valutahandel. Avsikten var bl.a. att internbanken skulle placera koncernbolagens kapital. Handeln skedde i koncernbolagets namn och äganderätten till värdepappren tillkom hela tiden koncernbolaget. Värdepappren förvarades för koncernbolagets räkning i särskild depå. Samtliga affärer rapporterades och redovisades på separata avräkningsnotor. Det arvode som internbaken erhöll betalades ut en gång i kvartalet och baserades på depåns marknadsvärde vid

---

⁴⁸ RÅ 1993 not. 71. RR: s dom hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1992-06-04.

utgången av respektive kvartal. RR hänvisade till förarbetena till undantagsbestämmelsen (prop. 1989/90:111 s 193) och anförde att i begreppet notariatverksamhet skulle ingå förvaltning av värdepapper. I domen menar RR att internbanken förvaltar koncernbolagens kapital genom att ombesörja ny- och omplaceringar av kapitalet. Banken skulle därutöver löpande informera koncernbolaget om förhållanden eller händelser som i väsentlig mån kunde påverka avkastningen av kapitalet. RR hänvisade tillbaka till RÅ 1993 not. 71 (för omständigheterna se detta avsnitt s. 27) och menade att de tillhandahållna tjänsterna i allt väsentligt var av samma slag d.v.s. en analys- och rådgivningstjänst. RR tillade att detta inte utesluter att det i verksamheten kan finnas inslag som utgör förmedling av värdepapper och som i mervärdesskattelhänseende därför är att hänföra till finansiell tjänst. Dessa finansiella tjänster framstod dock mest som underordnade led till den avtalade förvaltningstjänsten. Tjänsten skulle därför i sin helhet anses skattepliktig (jfr. RÅ 1996 not. 243, avsnitt 5.2.2 s. 29). Slutligen tillade RR att det förhållandet att bolaget benämner vederlaget såsom courtage eller handlar i eget namn för koncernbolagets räkning inte medför annan bedömning.⁴⁹

Vidare har SRN tagit ställning till om en förmedlingstjänst av köp och försäljning av fondandelar är undantagen skatteplikt. Bolaget hade en egen hemsida på internet där fondsparare kunde öppna depå hos bolaget, köpa och sälja (inlösa) fondandelar. För denna tjänst erhöll bolaget provision från fondbolagen, vilkas andelar bolaget förmedlade. På hemsidan lämnades också information om fondbolagen för vilken bolaget erhöll serviceavgifter från fondbolagen. SRN bedömde att vederlaget som avsåg informationstjänsten var skattepliktig eftersom den prismässigt enkelt kunde särskiljas från övriga tjänster. Tjänsten kunde därför inte anses som underordnad en annan tjänst. SRN bedömde förmedlingstjänsten som skattefri. Fondandelarna ansågs vara skattefria enligt 3 kap. 9 § ML. Andelar i värdepappersfonder är ett finansiellt instrument. SRN menade vidare att bolaget enligt bakomliggande avtal tillhandahåller tjänster som syftar till att för fondsparares räkning förmedla köp och försäljningar av andelar i värdepappersfonder. Genomförandet av sådana transaktioner ansågs vara förmedling av värdepapper.⁵⁰

4.2.2 Kreditförmedling

RR har vidare tagit ställning till vad som kan anses falla under kreditförmedling. I ett fall RÅ 1996 not. 243 bedrev ett bolag, som hade tillstånd att bedriva finansbolag, också verksamhet som innefattade förvaltning av lån. I bolagets uppgift låg också en ekonomisk kontroll av köparen och eventuella borgensmän, upprättande av kreditbedömningsunderlag, utfärdande av lån, avisering av räntor och amorteringar under lånets löptid och utbetalning av räntor och amortering

⁴⁹ RÅ 1998 not. 249. RR: s dom hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1998-12-14.

⁵⁰ SRN: s förhandsbesked 2000-12-21.

till säljaren, efter avdrag för administrationskostnader. SRN menade att undantaget för finansieringstjänster inte var tillämpligt beträffande denna verksamhet, då den faktiska verksamheten ansågs vara av samma slag som de förvaltningstjänster som utgör notariatverksamhet. Bolaget överklagade till RR. RR konstaterade att någon definition av begreppet finansieringstjänst inte fanns i GML och inte heller i ML. Detta gjorde det svårt att entydigt bestämma innebörden av begreppet. Vägledning hämtades dock från lagen om kreditmarknadsbolag (nuvarande lagen om finansieringsverksamhet) för att tolka begreppet. RR anförde att bolagets verksamhet inte var förmedling i den mening att det sammanförde kreditgivare och kredittagare. Inte heller fann RR att bolaget hade den ställning som ombud eller företrädare för kreditgivaren som enligt förarbetena var utmärkande för kreditförmedling i den mening som avsågs i lagen om finansbolag (se prop. 1987/88:149 s 23 f). Vidare tillade man att det sagda inte utesluter att vissa delar av verksamheten kunde falla under finansieringstjänst. Både bolaget och RSV hade dock ansett att tjänsten bör ses som en helhet. Tjänsten ansågs därför i sin helhet vara skattepliktig.⁵¹

Principen om vissa deltjänster skall karaktäriseras utifrån den huvudsakliga tjänsten vidareutvecklades i EG-domen *Card Protection Plan Ltd v Commissioners of Customs and Excise*. En fråga i målet handlade om hur man avgör om en transaktion som består av flera delar skall anses som en enda tjänst eller som två eller flera fristående tjänster som skall bedömas var för sig. EG-domstolen anförde att det är omöjligt att uttömmande ange hur man på ett korrekt sätt skall närma sig frågan i varje enskilt fall, men att vissa riktlinjer ändå kunde sägas finnas. EG-domstolen menade att varje tillhandahållande av en tjänst som huvudregel skall anses som fristående. Om en prestation består av flera tjänster kan dock en uppdelning ibland vara svår att göra. Man måste se på transaktionen i fråga för att avgöra om den skall ses som flera huvudsakliga fristående tjänster eller en enda tjänst. EG-domstolen menade vidare att det är fråga om flera olika tjänster i det fall transaktionen består av flera huvudsakliga tjänster, medan en eller flera delar av transaktionen i annat fall skall anses som en eller flera underordnade tjänster. Dessa underordnade tjänster skall behandlas på samma sätt som den huvudsakliga tjänsten. En tjänst skall anses som underordnad en huvudsaklig tjänst när kunden inte efterfrågar den i sig, utan då den endast är ett medel för att på bästa sätt åtnjuta den egentliga tjänsten. Det var härvid utan avgörande betydelse om ett enhetspris har fakturerats.⁵²

I ett ytterligare en dom har RR tagit ställning till kreditförmedling. Denna gång ansågs tjänsterna vara att anse såsom förmedling. En svensk bank lämnade krediter för olika ändamål. Krediten placerades i ett kreditmarknadsbolag i stället för i banken. Kreditmarknadsbolaget hade inget eget kontorsnät, utan marknadsföring och kreditgivning skedde genom banker. Banken marknadsförde krediterna och tog emot själva

⁵¹ RÅ 1996 not. 243. RR: s dom hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1994-03-23.

⁵² Mål C-349/96 (dom den 25 februari 1999).

kreditansökningarna. Banken fattade själv beslut om att bevilja kredit inom de ramar som kreditmarknadsbolaget hade angivit. För dessa åtaganden erhöll banken provision. För att åstadkomma villkorsändringar av kreditmarknadsbolagets krediter, när sådana var nödvändiga, tvingades banken löpande att upprätta nya kredithandlingar med förändrade villkor. I samtliga dessa fall skedde en förenklad kreditprövning från bankens sida. Detta innebar att banken i förekommande fall efter en viss period kom att bevilja ny kredit och överlåta denna på kreditmarknadsbolaget. Viss arkivering av kredithandlingarna skedde också i bankens regi. RR anförde att två olika typer av tjänster kunde urskiljas. Dels de tjänster som banken utförde åt kreditmarknadsbolaget fram till och med att beviljat kreditbelopp betalades ut, dels vissa tjänster som var att hänföra till efterarbete, såsom arkivering av kreditakterna. RR fann att de tjänster som banken utförde för kreditmarknadsbolagets räkning och som avslutades i samband med ett kreditbeslut avsåg kreditförmedling och att omsättningen av dessa tjänster därför var undantagen från skatteplikt, samt att även utbetalningen av själva kreditbeloppet fick anses utgöra omsättning av en tjänst som var undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § 1 st. ML. RR konstaterade dock att tjänsterna som var att beteckna såsom efterarbete inte kunde vara undantagen skatteplikt.⁵³

Skillnaden mellan domarna kan sägas vara att om rådgivnings- och placeringstjänsten ingår i vederlaget så anses tjänsten skattepliktig (jfr. första domen), till skillnad från ren förmedling som är skattefri (jfr. andra domen).

4.3 Corporate financetjänster

4.3.1 Definition av corporate financetjänster

Banker, värdepappersbolag och större revisionsbyråer erbjuder företag dessa skräddarsydda avancerade rådgivningstjänster. Det handlar alltså inte om några standardiserade tjänster, utan innehållet i tjänsterna varierar från kund till kund. Dessa tjänster brukar benämnas corporate financetjänster. Någon enhetlig definition på vad en corporate financetjänst är kan därför inte ges. Man kan därför inte heller direkt avgöra om en sådan tjänst är skattepliktig eller skattefri. För att fastslå detta krävs ofta en mer noggrann analys av vad varje transaktion har för karaktär i mervärdesskattehänseende. Å ena sidan kan tjänsten vid första anblick ses vara en enkel rådgivningstjänst, som i sådant fall ska mervärdesbeskattas. Å andra sidan kan tjänsten vid en noggrann analys tyckas innefatta mycket mer än bara enkla

---

⁵³ RÅ 1998 not. 111. RR: s dom hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1997-01-23 med undantag av arkiveringstjänsten som bedömdes som skattefri av nämnden.

rådgivningstjänster, som t.ex. att rådgivaren samtidigt sköter kapitalanskaffning, aktiespridning och aktieförsäljning.⁵⁴

I Sverige har den praktiska hanteringen av dessa frågor avseende corporate finance hittills präglats av en skrivelse från RSV till Bankföreningen. I skrivelsen står att *”begreppet corporate finance-verksamhet kan inte anses utgöra ett entydigt begrepp. Sådan verksamhet kan bestå av ett flertal olika tjänster, såsom marknadsundersökningar, företagsvärderingar, juridiska- och ekonomiska konsultationer, upprättande av prospekt, genomförande av introduktioner på börsen mm. Det är inte ovanligt att sådana tjänster ibland tillhandahålls på konsultbasis av advokater, auktoriserade revisorer, skattekonsulter m.fl. och ibland av den egna bankens personal. Oberoende av om sådana i sig skilda tillhandahållanden kan ingå som ett led i en eventuell framtida företagsöverlåtelse, i form av exempelvis aktieöverlåtelse, innebär inte detta att samtliga tjänster är att anse som värdepappershandel och därmed undantagna från skatteplikt enbart av denna anledning. De olika tjänsternas eventuella skatteplikt måste istället ur mervärdesskattesynpunkt bedömas var för sig.”*⁵⁵

Vidare framgår av skrivelsen att i de fall gemensamt vederlag utgår vid omsättningen av tjänsten som helhet, så ska en uppdelning av vederlaget ske om vissa av deltjänsterna inte är skattepliktiga. Det innebär att de olika tjänsterna måste bedömas var för sig, för att få fram beskattningsunderlaget. Övriga tjänsteersättningar som inte ska ingå i beskattningsunderlaget kan då vara att jämföra med courtageavgift som normalt tas ut vid handel av värdepapper. Det kan dock diskuteras om denna uppdelning alltid ska ske. Senare rättspraxis från både RR och EG-domstolen pekar delvis i annan riktning. Det bör också nämnas att om några deltjänster inte kan särskiljas från huvudtjänsten, så måste tjänsten i sin helhet bestämmas såsom skattefri eller skattepliktig, d.v.s. finansiell eller inte finansiell tjänst.⁵⁶

Om skrivelsen granskas, märks att RSV endast har beaktat om corporate financetjänster faller in under värdepappershandel. I praktiken borde det kunna förhålla sig på det sättet att tjänsterna också eller istället skulle kunna räknas in under bank- och finansieringstjänster.⁵⁷

4.3.2 Primärmarknaden

Värdepappershandel kan delas in i två olika marknader. Primärmarknaden avser de tjänster de tjänster som hänför sig till emissioner av värdepapper eller börsintroduktioner. Sekundärmarknaden, även kallad andrahandsmarknaden, består av de tjänster som utförs vid köp av ett redan

---

⁵⁴ Forssén, s. 143.

⁵⁵ RSV: s skrivelse 1992-02-14, dnr 26568-91/D29.

⁵⁶ Se avsnitt 4.2.2 s. 28 angående Card Protection Plan Ltd v Commissioners of Customs and Excise och detta avsnitt s. 36 f angående RÅ 1994 not. 422.

⁵⁷ Hultqvist, s. 165 f.

befintlig värdepapper, d.v.s. den handel som vanliga bankkunder deltar i. I detta avsnitt ska framför allt primärmarknaden behandlas.

Primärmarknaden kan ses som ett komplement till traditionell bankutlåning. Skillnaden är att företagens kapitalanskaffning sker via värdepappersmarknaden. Detta sker genom emissioner av instrumentet, vanligtvis aktier. Om man ser dessa tjänster för sig är det inte egentligen tal om värdepappershandel. Snarare är tjänsten att betrakta som en förutsättning för värdepappershandel och därmed mer lik en finansieringstjänst, eftersom den ofta innebär långivning och tillskjutande av eget kapital. Därmed får man in fler som delar på riskerna med verksamheten.⁵⁸

Endast värdepappersrörelser får medverka vid emissioner eller erbjuda köp av finansiella instrument som är riktade till en öppen krets. Det är, som tidigare nämnts, FI som avgör huruvida ett bolag ska få anses som värdepappersrörelse eller inte. Genom denna tillståndplikt försäkras man sig om att den som medverkar vid emissioner har en viss styrka och att ett allmänt sundhetskrav på värdepappersmarknaden upprätthålls.

Kapitalanskaffning till aktiebolag sker huvudsakligen genom tillskjutande av främmande kapital (lån) eller eget kapital (aktiekapital). Anskaffning av eget kapital sker genom att intressenter erbjuds aktier i bolaget mot att kapital investeras.

En nyemission i ett mindre företag innebär att aktier distribueras till aktieägarna i proportion till deras tidigare innehav eller till de aktieägare som förklarat sig vara villiga att köpa nya aktier i företaget. Själva försäljningen av aktierna aktualiserar därmed inte någon tidskrävande arbete, och det borde därför vara svårt att karaktärisera tjänsterna som värdepappershandel i mervärdesskattelagens mening. Dock kan man kanske tänka sig att den skulle falla under rekvisitet ”bank- och finansieringstjänst”.

I större bolag kan arbetet med att finna potentiella aktieägare vara betydande. Nyemission i sådana bolag är därför ett mellanting mellan finansiell tjänst och värdepappershandel. Ett tungt bakgrundsarbete ligger också ofta bakom själva förmedlingen av aktierna. Om man enligt en helhetssyn därför måste karaktärisera en nyemission i ett stort företag, tvingas man nog ändå fastslå att värdepappershandeln är den underordnade tjänsten. Kanske faller dock begreppet in under bank- och finansieringstjänster.

Oavsett resonemangen ovan är en nyemissions syfte kapitalanskaffning och därmed också en finansieringstjänst. Avgifter vid långivning är mervärdesskattefria. Det kan tyckas att även avgifter avseende annan finansiering också skulle vara skattefria.⁵⁹

---

⁵⁸ SOU 2000:11, s. 204.

⁵⁹ Hultqvist, s 166 ff.

När små bolag emitterar aktier, sker detta oftast till redan kända aktieägare och i proportion till tidigare innehav i bolaget. Dessa tjänster kan utföras av advokat- eller revisionsbyråer och kan därför vid första anseende ha stor likhet med notariatverksamhet eller rådgivning. Tjänsterna är dock att hänföra till kapitalanskaffning och ibland även värdepappersöverlåtelse och bör därför vara skattefria. Bedömningen skall, i enlighet med EG-rätten, inte vara beroende av vem som utför tjänsten, utan vad tjänsten har för karaktär. Vid större affärshändelser som en börsintroduktion anlitas normalt starkare konsulter som banker eller värdepappersinstitut. Ofta handlar det om en utförsäljning av ett fåtal ägares aktier, samtidigt som nya aktier emitteras till en öppen krets intressenter. Dessa tjänster är ofta tidskrävande och personalkrävande då ett flertal bitjänster såsom upprättande av prospekt, företagsvärdering, upprättande av ansökningshandlingar till fondbörs och annonsering anses ingå i tjänsten som helhet.

Ibland händer det att banken eller värdepappersinstitutet väljer möjligheten att själv köpa alla aktier för att sedan själva sälja aktierna vidare till ett högre pris. I ett sådant fall blir mellanskillnaden mellan anskaffningspris och försäljningspris att anse såsom vederlag för utförd tjänst. Då föreligger en omsättning av värdepapper enligt ML och EG-rätten och båda försäljningarna blir mervärdesskattefria. I dessa fall löper dock värdepappersbolaget risken att inte lyckas sälja aktierna till ett tillräckligt högt pris för att få sina kostnader täckta och därför används inte alltid detta sätt att börsintroducera.

Det vanligaste sättet att börsintroducera är dock att värdepappersinstitutet organiserar och förmedlar de befintliga och nyemitterade aktierna mot ett arvode för tjänsten. Vidare brukar också institutet garantera att själva köpa de aktier som inte blir sålda. I detta fall kan man urskilja minst tre olika underordnade tjänster, nämligen garantigivning, organisation av utförsäljningen och förmedling av aktier. Arvodet för tjänsterna utgår ofta var för sig och bestäms på olika sätt. Härutöver tillkommer också olika arvoden för värderings- och konsulttjänster, tryckningskostnader m.m. Dessa sistnämnda tjänster är mervärdesskattepliktiga, istället är problemet att bedöma emissionen och börsintroduktionen.⁶⁰

Det kan tyckas underligt att förfarandet när värdepappersinstitutet köper aktieposterna och sedan säljer dem vidare ska bedömas på annat sätt än om institutet når samma effekt genom garantigivning, koordinering av olika tjänster och förmedling av aktier.

I Sverige har, som tidigare nämnts, corporate finance till stor del präglats av RSV: s svar till Bankföreningen. Enligt skrivelsen vill RSV att man ska dela upp de tjänster som är direkt hänförliga till värdepappershandel från övriga tjänster som inte rör själva transaktionen av värdepapper. Hultqvist menar

---

⁶⁰ Hultqvist, s. 168 f.

dock att detta synsätt kan ifrågasättas. Kanske kan tjänsterna istället anses falla under bank- och finansieringstjänster. Vidare är det inte alltid möjligt att göra en uppdelning av sammansatta tjänster.⁶¹

RR har tagit ställning till *corpotare finace* i en nyligen avkunnad dom. Ett bolag bedrev värdepappersrörelse och biträdde företag med finansiella tjänster. De tjänster som tillhandahölls i fallet var handel med och förmedling av värdepapper. I verksamheten ingick att värdepappersinstitutet fick i uppgift av ett företag att medverka vid en börsintroduktion. I uppgiften ingick att upprätta och förmedla aktier i samband med börsintroduktionen. För detta krävdes mycket arbete eftersom det förutsätter en noggrann analys av företaget och dess bransch för att kunna åsätta aktierna korrekt värde. Det fordrades vidare arbete med att finna köpare till aktierna. Förutom att fastställa försäljningspris och finna köpare ska enligt FI ett prospekt för börsintroduktionen upprättas. RR menade att det i praktiken krävs att ett värdepappersinstitut står bakom prospektet. För potentiella investerare innebär detta nämligen att prospektet får en kvalitetsstämpel och en garanti att det uppfyller gällande krav. Värdepappersinstitutet tog vidare kontakt med köparna, fördelade aktierna och tog hand om likviden. För detta erhöles provision från företaget. RR anförde att det först måste bedömas huruvida tjänsterna skall bedömas var för sig och på så sätt åsättas antingen skatteplikt eller skattefrihet, eller om uppdraget skulle ses som tillhandahållande av en enda tjänst avseende förmedling av aktier där övriga tjänster ska anses som underordnade förmedlingstjänsten (jfr. prop. 1993/94:99 s 136 f. och EG-domen C-349/96 *Card protection Plan Ltd v Commissioners of Customs & Excise*).

RR menade vidare att de olika tjänsterna bara skulle ses som ett medel för att värdepappersinstitutet skulle kunna förmedla tjänsterna. Dessa tjänster skulle ses som ett underordnat led i förmedlingstjänsten enligt huvudsaklighetsprincipen. Corporate financetjänsten i sin helhet var alltså att anse såsom undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § ML. RR anförde vidare att det är utan betydelse om en nyemission sker eller inte för tjänstens mervärdesskattepliktiga karaktär. Vidare tillade RR att det förhållande att ett värdepappersinstitut väljer att själva köpa aktierna för att sedan sälja dem vidare inte medför annan bedömning. Domstolen avslutade med att påpeka att om förskott utgår som del av provisionen räknas det som del av ersättningen och ska därför också vara skattefri. Inte heller den situationen att uppdragsgivaren (företaget i detta fall) återkallar uppdraget innan tjänsten har slutförts påverkar bedömningen av ett förskott.⁶²

Utifrån detta resonemang skulle man istället kunna säga att utgångspunkten borde vara att flertalet av tjänsterna definieras såsom finansieringstjänster alternativt såsom värdepappershandel i sin helhet, eftersom tjänsterna är

---

⁶¹ För innebörden av huvudsaklighetsprincipen se avsnitt 4.2.2.

⁶² RR: s dom 2001-02-09, mål 7529-1999. Domen hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1999-11-02.

underordnade den övergripande tjänsten att börsintroducera aktierna. Det faktum att tjänsterna är typiska inslag i bankers och värdepappersbolags verksamhet och endast får utföras efter tillstånd från Finansinspektionen talar också för detta resonemang. Vidare måste det, även om man väljer att inte vända på resonemanget, kunna ifrågasättas om inte vissa finansiella tjänster kan urskiljas förutom just de som har anknytning till värdepappershandel.

I sammanhanget bör också påminnas om att i EG-direktivets artikel 13 B (d) punkten 5 stadgas att skattefriheten omfattar transaktioner och förhandlingar med värdepapper. Ordalydelsen ger inte automatiskt för handen att en börsintroduktion skulle falla härunder, men tyder på att omkretsen av tjänster som ska vara att anse såsom skattefria är större än bara direkta tjänster som har med själva värdepappersförsäljningen att göra. Engelskans uttryck *negotiation* kan i vissa fall uppfattas som ett vidare ord än svenskans *förmedling*. I engelsk och tysk rätt räknas emissionstjänster och tjänster avseende börsintroduktion normalt som undantagna från mervärdesskatteplikt. Garantigivning, eng. *underwriting*, nämns uttryckligen bland undantagen i den engelska lagbestämmelsen. Likaså förhåller det sig med utförsäljning eller förmedling av aktierna, se eng. *making of arrangements, issue* eller *transfer*. När det gäller organisationen av utförsäljningen av aktierna har Englands motsvarighet till skattemyndigheten gjort bedömningen att termen *making of arrangements* omfattar den som sluter samman säljare och köpare, arrangerar och koordinerar de nödvändiga förhandlingar som krävs för att slutföra köpet, organiserar andras involvering som t.ex. revisorer och advokater, sköter nödvändiga tillhandahavanden med myndigheter, och i övrigt innehar en central roll vid kontakt och beslut. Någon annan än denna part kan inte anses koordinera arbetet på ett sådant sätt att skattefrihet föreligger för organisationsarbetet som föregår tjänsten.⁶³

Vid en liknade bedömning av den svenska regleringen i 3 kap. 9 § ML kan fastslås att försäljning och förmedling av befintliga värdepapper som ska säljas ut på marknaden är att beteckna såsom värdepappershandel. När det gäller förmedling av nyemitterade aktier kan det antingen vara värdepappershandel eller en finansieringstjänst. Nyemitterade aktier fordrar mycket mer arbete av den som försäljer aktierna eftersom det inte kan ske genom det automatiserade SAX-systemet. Vad som är normalt courtage borde m.a.o. skilja mycket från denna automatiserade handel.

När det gäller ställandet av garanti och koordineringstjänsterna faller dessa tjänster inom ramen för begreppet värdepappersrörelse, eftersom det rör tillståndspliktig verksamhet. Därmed inte sagt att detta argument i sig räcker för att skattefrihet ska uppstå. Exempelvis får endast värdepappersrörelser sköta förvaltning av värdepapper och detta är ju en skattepliktig verksamhet.

---

⁶³ Hultqvist, s. 171.

Det finns ytterligare argument för att koordineringstjänsten ska räknas som finansiell tjänst undantagen från skatteplikt. Koordineringen är en förutsättning för att en emission eller utförsäljning av befintliga aktier ska kunna genomföras. Vid mindre försäljningar är det överhuvudtaget svårt att dra någon gräns mellan vad som är koordineringstjänst och vad som är förmedling. Vid börsintroduktioner ser man avgränsningen tydligare. Ofta deltar flera olika värdepappersrörelser, men samtidigt finns ofta ett institut som är huvudansvarig eller som kan sägas ha fått uppdraget i första hand, för att sedan i sin tur tvingas koordinera arbetet på sådant sätt att ytterligare institut hjälper till med arbetet. Det är inte sällan som den huvudansvariga värdepappersrörelsen, i stället för bolaget som ska börsintroduceras, betalar ut arvode eller provision till övriga samarbetspartners. Den huvudansvariges arvode eller provision måste i så fall täcka de kostnader som institutet blir debiterade för från övriga samarbetspartners. Från det börsintroducerade bolagets perspektiv kan ju dock bara en samarbetspart urskiljas.

Anser man att koordineringsarbetet är att hänföra till ”bank- och finansieringstjänster” eller ”värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet” föreligger skattefrihet. Vidare föreligger skattefrihet om man anser att koordineringsarbetet visserligen inte faller in under nämnda rekvisit, men ändå är en finansiell tjänst. Om så ändå inte är fallet skulle man kunna resonera utifrån om tjänsten verkligen kan särskiljas från förmedlingstjänsten. Kan den inte det bör huvudsaklighetsprincipen tillämpas d.v.s. om flera olika tjänster, vilka kan vara både skattepliktiga och skattefria, ingår i ett gemensamt debiterat vederlag, och om dessa inte kan skiljas åt, så ska tjänsten som helhet karaktäriseras som antingen skattepliktig eller skattefri.

Hultqvist menar vidare att koordineringsarbetet borde ses som en finansiell tjänst, eftersom det är fråga om att skapa sig bästa möjliga underlag för att nå så stor kapitalanskaffning som överhuvudtaget går, d.v.s. att aktierna ska säljas till ett så högt pris som möjligt. Han menar vidare att dessa tjänster är typiska för tillståndpliktiga värdepappersrörelser.⁶⁴

När det gäller att syna huruvida ställandet av garanti av att köpa icke försålda aktier faller in under 3 kap. 9 § ML krävs också en analys. Liksom vid emissioner krävs för garantigivning att tillstånd erhållits från FI. Det är alltså också här fråga om en typisk tjänst för värdepappersrörelser. Denna typ av garantigivning är nämligen praxis på internationell nivå. Garantigivningen ses som en integrerad del av försäljningsavtalen. Garantin talar ju om att värdepappersinstitutet förbinder sig att köpa värdepapper. Förhoppningsvis träder aldrig garantin in, men det borde ändå ses som ett avtal om köp av värdepapper. Kostnaden för att avtala om garantin är liten eftersom färdigställda avtal finns på marknaden, men en viss betalning, som dock kan vara svår att särskilja från övrigt vederlag, utgår för att institutet står risken att i sin tur inte kunna få aktierna sålda. Vidare sker idag inga

---

⁶⁴ Hultqvist, s. 173.

nyemissioner utan att garantigivning av detta slag finns med i bilden. Tjänsten har alltså en stark anknytning till finansieringstjänsten. Det institut som inte erbjuder denna tjänst skulle få svårt att skaffa kunder. Även om man ibland skulle kunna särskilja vederlaget för att ställa garanti, kan tjänsten ses som en underordnad tjänst och enligt huvudsaklighetsprincipen därför vara att betrakta som skattefri.

Den som väljer att se garantitjänsten som en sidoordnad tjänst ställs inför bedömningen huruvida tjänsten i sig är en finansiell tjänst som är skattefri. Liksom att ställande av borgen vid lån- eller kreditgivning räknas som en finansiell tjänst för sig, eftersom den är en förutsättning för lånet, borde garantigivning av detta slag ses som en förutsättning för aktieemission, och därmed vara en skattefri finansiell tjänst i sig. Något som också talar för detta resonemang är att denna tjänst i övriga EG-stater anses vara skattefri.⁶⁵

Däremot kan diskuteras om förmedling av samtliga redan befintliga aktier är skattefritt. Vid överlåtelser som inte rör nyemission eller börsintroduktion hamnar man nämligen i ett annat läge. RR har berört frågan huruvida förmedling av samtliga befintliga aktier i ett aktiebolag är att hänföra till skattepliktig eller skattefri tjänst. RR menade att tjänsten till övervägande del var en konsulttjänst i samband med företagsöverlåtelse. Därför anförde RR att tjänsten inte omfattades av undantaget för värdepappershandel.⁶⁶

I ett förhandsbesked från SRN har en liknande tjänst varit uppe till bedömning. Avgörandet rörde ett bolag som inte bedrev ”bank- eller finansieringsverksamhet”. Bolaget hade fått en förfrågan om man kunde finna en köpare till samtliga aktier i ett aktiebolag, vilket inte var noterat på Stockholms Fondbörs eller annan lista. Ersättning skulle utgå med 1 % av köpeskillingen. Bolaget menade att ersättningen endast skulle avse själva förmedlingen. Fråga i målet var om tjänsten att finna en köpare utgjorde värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet. SRN ansåg inte tjänsten vara skattefri och anförde att i RÅ 1994 not. 422 hade uttalats att med förmedling av aktier endast avses sådana aktieförmedlingar som utgör typiska inslag i bankers och finansieringsinstituts verksamhet. SRN påpekade dock att därmed inte var avsett att endast aktieförmedling som utförs av banker och finansieringsinstitut omfattas av undantaget, men däremot att förmedlingen till sin natur skall vara av nyss angivet slag, d.v.s. vad som närmast kan betecknas som en transaktionstjänst. En enstaka förmedling av samtliga aktier får i allt väsentligt anses vara en konsulttjänst i samband med en företagsöverlåtelse och bedömdes därför inte sådan form av förmedling som avses med 3 kap. 9 § ML. SRN menade vidare att den omständigheten att aktierna är noterade eller onoterade är utan betydelse för bedömningen.⁶⁷

---

⁶⁵ Hultqvist, s. 174 f.

⁶⁶ RÅ 1994 not. 422.

⁶⁷ SRN: s förhandsbesked 1996-11-08.

4.4 Överföringar och betalningar

Vissa väsentliga funktioner för att genomföra en skattefri tjänst skall i förlängningen också omfattas av undantaget. Så kan t.ex. vara fallet med företag som enbart bidrar med elektronisk överföring av betalningsströmmar.

I EG-domen *Sparekassernes Datacenter v Skatteministeriet* behandlades detta närmare. Datacentret var en mervärdesskatteregistrerad förening som tillhandahöll tjänster avseende betalningstransaktioner, rådgivning om och handel med värdepapper. Vidare låg det inom verksamhetens ram att förvalta depåer, köpekontrakt och lån. Föreningen bistod även med vissa administrativa tjänster. Tjänsterna utfördes till stor del på elektronisk väg och motsvarade de tjänster som banker oftast själva utför vid egna datacentraler. EG-domstolen diskuterade i domen vad som menas med ”överföringar” enligt punkten 3 i artikel 13 b (d) sjätte momsdirektivet. EG-domstolen fastslog att en överföring är en transaktion som består i att verkställa en order att överföra en penningssumma från ett bankkonto till ett annat. Eftersom överföringen endast är att anse som en funktion för att överföra medel, skulle de funktionella aspekterna vara avgörande för om en transaktion utgör en överföring enligt sjätte momsdirektivet. Domstolen menade vidare att skattefriheten för transaktionerna inte är beroende av att verksamheten utförs av ett visst företag eller om de utförs elektroniskt eller manuellt. Vidare fastslog domstolen att transaktioner är skattefria även för en datacentral, om dessa är ”specifika och väsentliga” för transaktioner som är undantagna från skatteplikt.⁶⁸

Datacentraler kan alltså skattefritt utföra tjänster som syftar till att uppfylla de ”specifika och väsentliga funktionerna” för en tjänst som omfattas av skattefrihet.

RR har tagit ställning till ett liknande fall. Här rörde frågan huruvida Bankgirocentralen, som ägs av ett antal svenska banker, kunde genomföra transaktioner skattefritt. RR menade att Bankgirocentralen tillhandahåller giroanslutna banker tjänster som innefattar transfereringar av penningmedel mellan betalare och mottagare. Sådana överföringar och service i form av registerutdrag och betalningsunderrättelser mm. som tillhandahålls i anslutning härtill var enligt RR: s mening att hänföra till sådan betalningsförmedling som utgör banktjänster enligt 3 kap. 9 § ML.⁶⁹

RSV delade den bedömning som gjordes i förhandsbeskedet, och har givit uttryck för att beskedet överensstämmer med ovan nämnd EG-dom.

Det finns ett förslag till avgörande som för tillfället ligger i EG-domstolen, *The Commissioners of Customs and Excise v CSC Financial Services*

⁶⁸ Mål C-2/95.

⁶⁹ RÅ 1996 not. 46. RR: s dom hänvisar i stort till SRN: s förhandsbesked 1997-11-13.

Limited. I målet behandlas egentligen snarast huruvida information om finansiella tjänster är skattefria eller inte. Målet rör ett informationscenter (CSC) som ger information för ett värdepappersinstitut (SA) räkning till dess kunder. Fråga i målet är huruvida dessa informationstjänster är momsfria enligt sjätte momsdirektivets artikel 13 B (d) p 5 och vad som i punkten menas med ”transactions of Securities”. Omständigheterna var följande: CSC bistår med telefonservice till SA: s kunder. SA annonserar om sina produkter (värdepappershandel) genom att hänvisa till CSC: s telefoncenter. SA: s potentiella kunder får alltså tala med CSC: s specialutbildade personal som bistår med det informationsutbyte som behövs för att knyta köp eller försäljningsavtal med SA. Ofta handlade tjänsterna om att ta emot och behandla ansökningar om köp av värdepapper. CSC bistår dock inte med placeringsrådgivning eller själva avtalsslutandet. CSC menade att dessa tjänster måste anses vara skattefria enligt ovan nämnda artikel. Generaladvokaten anförde att bara tjänster som måste anses som nödvändiga för att nå resultatet (avtalsslutandet) skall anses vara skattefria. Andra tjänster som inte har någon tydligt inflytande över avtalsslutandet skall anses vara skattepliktiga p.g.a. att de inte har någon inflytande över det finansiella systemet. Det skall handla om tjänster som direkt ger för handen att rättigheter (rättsförhållanden) skapas, ändras eller avslutas som avses med ”transactions of Securities”. Det räcker alltså inte med tjänster som i viss mån bidrar till att skapa eller ändra sådana förhållanden för att skattefrihet skall anses föreligga.⁷⁰

4.5 Valutahandel

SRN har vid ett tillfälle tagit ställning till om valutaväxling omfattas av skattefrihet. Ett bolag avsåg att bilda ett valutabolag. Bolaget godtag betalningar i såväl svensk som utländsk valuta för varuförsäljningar. Valutaväxlingen skulle skötas av det nybildade valutabolaget. Ingen annan verksamhet än köp och försäljning av valutor skulle bedrivas i valutabolaget. Frågan gällde om den växlingsvinst som kan uppstå i valutabolaget var mervärdesskattepliktig eller inte. SRN anförde att det tilltänkta valutabolagets verksamhet avser rena valutatransaktioner och att undantaget i 3 kap. 9 § ML därför var tillämpligt. SRN menade vidare att det för bedömningen saknar betydelse om valutabolaget vänder sig enbart till bolaget eller även till andra. Skattefrihet föreligger alltså även i dessa situationer.⁷¹

---

⁷⁰ Generaladvokatens förslag till avgörande 2001-07-12, mål C-235/00.

⁷¹ SRN: s förhandsbesked 1999-05-27.

4.6 Skattepliktiga tjänster

Vissa tjänster som utförs i bolag som bedriver finansiell verksamhet är som tidigare anförts skattepliktiga. De omfattas inte av undantaget i 3 kap. 9 § ML. Detta trots att de ofta tillhandahålls av kreditmarknadsbolag.

Notariatverksamhet är exempel på sådana tjänster. Med notariatverksamhet avses främst rådgivning av olika slag och förvaltning. I och med att revisions- och advokatbyråernas tjänster blev mervärdesskattepliktiga vid skattereformen 1991 krävdes en motsvarande reglering även för banker och finansieringsföretag. Detta för att uppnå nationell konkurrensneutralitet.⁷²

Definitionssvårigheter finns dock också på detta område. Vissa tjänster har i förarbetena anförts vara att hänföra till notariatsverksamhet. Exempel är förvaltning av värdepapper, förvaltning av lån för annan part, förvaltning av omyndigs medel, juridiska tjänster åt kunder och rådgivningstjänster.⁷³

Skatteutredningen anförde att det var de ekonomiska och juridiska tjänsterna som skulle träffas av regleringen. Utredningen gav exempel som upprättande av deklarationer, testamenten, olika former av avtal och andra liknande handlingar samt skatte- och annan ekonomisk eller juridisk rådgivning.⁷⁴

Vad gäller förvaltning av värdepapper kan gränsdragningsproblem uppstå mot värdepappershandel. Men här bör påpekas att det är kostnader för själva rådgivningen, som t.ex. tas ut som depåavgift, och inte själva transaktionen vid köp av värdepapper, som avses.

Vid mer avancerade tjänster kan också gränsdragningsproblem uppkomma. Ett exempel är tjänster som tillhandahålls vid börsintroduktioner. Dessa är snarlika notariatverksamhet, men har ändå inte ansetts utgöra notariatverksamhet. Det bör dock tilläggas att endast den saken att sådan avancerade tjänster inte ansetts utgöra notariatverksamhet, inte automatiskt medför att tjänsten är att betrakta som finansiell tjänst.⁷⁵

Slutligen är administrativa tjänster skattepliktiga, vilket endast är ett förtydligande eftersom de måste anses ingå i notariatverksamhet. När administrativa tjänster på ett enkelt sätt kan särskiljas från den finansiella tjänsten i helhet, bör dessa skattebeläggas. Detta sker t.ex. vid factoringtjänster.

---

⁷² Hultqvist, s. 138.

⁷³ Se prop. 1989/90:111 s. 104 och s. 193.

⁷⁴ Se SOU 1990:46 s. 82.

⁷⁵ Se avsnitt 4.3 om corporate finance, s. 30.

Inkassotjänster tillhör också de tjänster som inte är undantagna från skatteplikt. Gränsdragningsproblem är här ovanliga. Tjänsterna består i indrivning av egen eller annans fordran genom krav eller annan åtgärd.⁷⁶

Vidare är uthyrning av förvaringsutrymmen skattepliktig. Härmed avses bl.a. bankfacksutrymmen och förvar i bankvalv.

Tjänst som innebär att kunder ges möjlighet att använda ett företags dataprogram för framställning av fakturor har inte ansetts utgöra en skattefri tjänst.⁷⁷

---

⁷⁶ Hultqvist, s. 139.

⁷⁷ RÅ 1996 not. 46 och SRN: s förhandsbesked 1997-11-13, för omständigheterna se avsnitt 4.4 s. 38.

5 Avslutning

5.1 Analys av åskådningsexempel

Omständigheterna var kortfattat att bolaget hade för sina kunders räkning givit fondkommissionären i uppdrag att utföra köp och säljuppdrag. Bolaget tog inte ut något courtage av sina kunder, utan courtaget togs ut av fondkommissionären. Fondkommissionären delade sedan i efterhand courtaget med bolaget.

Skattemyndigheten hade i fallet uppfattningen att bolaget inte har medverkat tillräckligt aktivt för att förmedlingstjänst av värdepapper bör undantas från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § ML. I stället har bolaget låtit fondkommissionären sluta avtalet om köp eller försäljning av värdepappren. Bolaget har inte gjort annat än att rådgivit sina kunder att välja fondkommissionären för handel av värdepapper. Det låg därför närmast till hands att se bolagets agerande såsom placeringsrådgivning.

Det är relativt svårt för ett bolag, som inte är registrerat som värdepappersrörelse att för sina kunders räkning köpa och sälja värdepapper utan att en skattepliktig tjänst uppkommer. Dock behöver ju inte kunden betala mervärdesskatt på det köp av värdepapper som genomförs. Det är istället det vederlag som försäkringsmäklaren tillgodogörs från fondkommissionären som ska mervärdesbeskattas.

I princip kan man säga att det är en förmedlingstjänst, men att den har så starka band med annan mervärdesskattepliktig verksamhet att den ses som underordnad. Hade inte rådgivning- och kapitalplaceringstjänsten varit så framträdande hade förmedlingstjänsten varit att anse såsom skattefri. I detta fall var det inte själva förmedlingstjänsten som kunderna efterfrågade, utan tjänsten avseende förvaltning, rådgivning och kapitalplacering.⁷⁸

Jag vill påstå att skattemyndigheten bedömde fallet korrekt. Försäkringsmäklarens ersättning från kund för rådgivningstjänster omfattas inte av undantaget från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § ML. Detta gäller även om försäkringsmäklaren låter någon annan, d.v.s. fondkommissionären, fakturera ersättningen på kunden. Jag tycker dock att skattemyndighetens motivering att bolaget inte har medverkat tillräckligt aktivt kan ifrågasättas. Jag kan visserligen förstå att man menar att bolaget inte medverkat tillräckligt aktivt vid köpe- eller försäljningsavtalet, eftersom fondkommissionären själv skött denna avgränsade del av tjänsten, men jag tycker inte att det ska tillmätas någon betydelse vid bedömningen huruvida förmedling har skett eller inte. Enligt min mening borde man kunna påstå att

---

⁷⁸ Principen om att en tjänst ska klassificeras som antingen skattepliktig eller skattefri när särskiljande av de två inte låter sig göras finns beskriven i avsnitt 4.2.2.

ju mindre aktivt ett bolag är vid själva köpet eller försäljningen, desto större sannolikhet för att tjänsten inte är att bedöma som underordnad en rådgivningstjänst. Jag anser det vara fel utgångspunkt att påstå att det inte rör sig om förmedling. Bättre är att säga att det är förmedling, men att den är underordnad rådgivningstjänsten enligt huvudsaklighetsprincipen. Hade man dock kunnat särskilja tjänsterna och därmed prissätta förmedlingstjänsten, rådgivningstjänsten och kanske även andra tjänster för sig, borde nog skattefri förmedling av värdepapper kunna komma ifråga under förutsättning att förmedlingstjänsten i sig var efterfrågad.

Enligt min mening utgjorde försäkringsmäklarens uppdrag i allt väsentligt en tjänst av samma slag som bedömdes i RÅ 1993 not. 71 och RÅ 1998 not. 249. Tjänsten består alltså till övervägande del av en analys- och rådgivningstjänst, i stället för handel med ”värdepapper eller därmed jämförlig verksamhet”. Tjänsten är därför till sin karaktär av samma slag som de förvaltningstjänster som enligt prop. 1989/90:111 s 193 skulle vara att hänföra till notariatverksamhet. Häri innefattas förvaltning av värdepapper. Detta synsätt stämmer också väl överens med sjätte mervärdesskattedirektivet och EG-domstolens praxis.⁷⁹

I 3 kap. 10 § ML behandlas försäkringsverksamhet som ett undantag från skatteplikt. Bestämmelsen ligger mycket nära den undantagsbestämmelse jag behandlat i detta arbete. Man skulle på denna grund kunna fråga sig om inte rådgivningen möjligen kan anses utgöra ett underordnat led i den bedrivna försäkringsverksamheten. SRN: s förhandsbesked 1998-05-14 talar dock mot detta. Rådgivning i samband med fondförsäkringar ska bedömas som vilken annan rådgivning som helst och därför inte vara undantagen skatteplikt.⁸⁰ Däremot ska förmedling av fondandelar ses som en skattefri förmedling av värdepapper enligt SRN 2000-12-21.⁸¹

Man kan nog påstå att tjänsten, som försäkringsmäklaren tillhandahöll kund, faller under vad man i vardagligt tal menar med finansieringstjänst. Däremot kan tjänsten inte ur ett mervärdesskattelagens perspektiv anses vara finansieringstjänst. Som jag tidigare nämnt är lagen om finansieringsverksamhet, där en definition av finansieringsverksamhet ges, vidare än ur mervärdesskattesynpunkt.

---

⁷⁹ Se avsnitt 4.2.1.

⁸⁰ Omständigheterna var följande: Sökandebolaget bedrev verksamhet avseende rådgivning om och förmedling av placeringar av s.k. fondförsäkringar. I denna försäkringsform är det försäkringstagaren som bestämmer i vilka av tillgängliga värdepappersfonder som försäkringskapitalet ska placeras. Försäkringstagarna uppdrog åt sökandebolaget att för deras räkning göra de placeringar och omplaceringar av försäkringskapitalet som bedömdes vara lämpliga. SRN ansåg att det rörde sig om en analys- och rådgivningstjänst avseende fondplacering, och därför var inte 3 kap. 9 § ML tillämplig. Vidare menade SRN att det förhållandet att det är fråga om placering av ett försäkringskapital inte medför att tjänsten är att hänföra till försäkringstjänst. Därför var inte heller tjänsten undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 § ML.

⁸¹ För omständigheterna se avsnitt 4.2.1 s. 27 f.

Det faktum att subjektet är betydelselöst för om en omsättning är skattefri eller skattepliktig talar till viss del för att bedömningen kunde blivit annan. Det argumentet passar dock inte in på detta fall, eftersom själva omsättningen av en tjänst som bedöms vara rådgivnings- eller kapitalplaceringstjänst är skattepliktig oavsett vilket subjekt som omsätter tjänsten. Det verkar dock inte som skattemyndigheten tagit hänsyn till detta eller så har den ansett det vara utan betydelse.

Frågan har också väckts om inte förmedling av ”bank- och finansieringstjänst” är skattefri. I 3 kap. 9 § ML står endast omnämnt att förmedling av värdepapper är skattefri. I praktiken förmedlas endast rättighetsbevis av något slag och därför borde inte förmedling av andra tjänster komma ifråga.

5.2 Slutsatser

Undantaget för finansiella tjänster definieras genom rekvisitet ”bank- och finansieringstjänst”. Det är detta uttryck som ska analyseras vid en bedömning av huruvida tjänsten är skattepliktig eller skattefri. Faller tjänsten inom ML:s definition av ”bank- och finansieringsverksamhet” är den att betrakta som en finansiell tjänst. Andra tjänster, som inte faller in under rekvisitet, är därmed att betrakta som något annat än finansiella tjänster även om de till stor del liknar en finansiell tjänst. På detta sätt har man klargjort att alla finansiella tjänster är skattefria. Det kan annars vara lätt att missförstå uttrycket och tro att vissa finansiella tjänster är skattepliktiga. Så är alltså inte fallet.

Gränsen mellan vad som är ”bank- och finansieringstjänster” och andra liknande tjänster kan vara svår att dra. Därför blir också undantaget för finansiella tjänster svårdefinierat. Rekvisitet ”värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet” är inte lika svårt att definiera. Värdepappershandel kan i princip omfatta all omsättning av finansiella instrument. Vad som är ett finansiellt instrument brukar inte vålla problem att fastslå. Förmedling av värdepapper är inte ”värdepappershandel”, men är däremot ofta att hänföra till ”därmed jämförlig verksamhet” och blir därmed att anse såsom skattefri omsättning ändå. Det krävs dock att förmedlingen inte anses underordnad en skattepliktig tjänst, såsom t.ex. rådgivning. I praxis anses en tjänst inte vara underordnad en annan tjänst om de olika åtagandena såväl avtalsmässigt som prismässigt är separata åtaganden (jfr RÅ 1999 not. 46). Detta överensstämmer med EG-domstolens tillämpning av det sjätte mervärdesskattedirektivet. Enligt EG-domstolens praxis skall en tjänst anses underordnad en huvudsaklig tjänst när kunderna inte efterfrågar tjänsten i sig, utan denna endast är ett medel att på bästa sätt åtnjuta den egentliga tjänst som tjänsteföretaget tillhandahåller (jfr *Card Protection Plan Ltd v Commissioners of Customs and Excise*). Det bör här påpekas att vid corporate finance bör huvudsaklighetsprincipen tillämpas

eftersom ett särskiljande av tjänsterna kan vara svårt att göra. Här efterfrågar ju kunderna egentligen inte något annat än en försäljning av aktier. Den omständigheten att det sedan krävs flera kringtjänster har ett så nära samband med den typen av försäljning att praxis utvisar denna bedömning. Vidare spelar det roll att denna typen av tjänster nästan enbart kan utföras av finansinstitut. Detta är inte nog för att en finansiell tjänst skall vara för handen, men ett tecken på att så är fallet.

Rekvisitet ”värdepappershandel” är egentligen bara ett förtydligande av att denna typ av handel är att hänföra till ”bank- och finansieringsverksamhet”. Värdepappershandel skulle ha varit undantagen även utan särskilt omnämnande i lagtexten. Skälet till att det ändå nämns, är att lagstiftaren ville vara helt säker på att bestämmelsen inte skulle misstolkas. På ett liknande sätt förhåller det sig med bestämmelsens uppräkningsav vad som inte är att hänföra till ”bank- och finansieringsverksamhet”. Där beskrivna verksamheter gränsar visserligen till finansiell tjänst, men är inte att hänföra till en sådan.

Man får heller inte glömma att ”bank- och finansieringsverksamhet” ska betraktas ur momshänseende. Det går alltså inte att utgå från att bankrörelselagens definition på bankverksamhet eller lagen om finansieringsverksamhets definition på finansieringsverksamhet är densamma som i ML. Man kan och bör dock använda dessa lagar som ett bland flera argument för att viss verksamhet skall vara skattefri.

Ett försök till en uttömmande uppräkningsav finansiella tjänster låter sig inte genomföras. Det beror till stor del på att man måste sätta den ifrågasatta tjänsten i sitt sammanhang för att en bedömning skall kunna ske. Det måste alltså göras en bedömning i varje enskilt fall eftersom även andra omständigheter spelar in vid bedömningen. T.ex kan det förekomma att en omsättning av en skattefri förmedlingstjänst sker, men att förmedlingstjänsten ändå måste anses underordnad en skattepliktig tjänst. Även den skattefria förmedlingstjänsten blir ju då skattepliktig som jag tidigare nämnt.

En annan viktig sak är att det härvidlag inte spelar någon roll hur tjänsten eller vederlaget benämns enligt ingånget avtal. Det finns t.ex inget att vinna på att kalla tjänsten för förmedling eller vederlaget för courtage, eftersom det i slutändan ändå är SKM, SRN eller RR som bestämmer karaktären av tjänsten.

Idag måste hänsyn tas till EG-rättens reglering och praxis. Man kan alltid falla tillbaka på EG-rätten. Det sjätte mervärdesskattedirektivet har direkt effekt, i alla fall den artikel som behandlar finansiella tjänster, och en fysisk eller juridisk person kan åberopa EG:s lagstiftning och praxis. Det har dock visat sig att det finns olikheter mellan medlemsstaternas implementering av direktivet. Tolkning bör i så fall i första hand ske i enlighet med EG-rätten.

Idag sker omsättning av finansiella tjänster ofta över gränser. Denna internationalisering har medfört att vissa problem uppmärksammats i större utsträckning. Problemet består av att det kan vara svårt att bestämma var en finansiell tjänst är omsatt d.v.s. i vilket land en tjänst skall bestämmas såsom skattepliktig eller skattefri. Vid en sådan situation är det viktigt att EG-medlemsstaternas lagstiftning är enhetlig.

Litteraturförteckning

- Fink, Hans* Momsboken – Det nya momssystemet, Stockholm 1991
- Forssén, Björn* Mervärdesskatt – en handbok, andra upplagan, Stockholm 1994
- Hultqvist, Anders* Moms och finansiella tjänster, Stockholm 1998
- RSV*Handledning för mervärdesskatt, Stockholm 2001
- Wiklund, Ola* EG-domstolens tolkningsutrymme, Stockholm 1997
- Ståhl, Kristina*
P Österman, Roger EG-skatterätt, Uppsala 2000

Propositioner

- Prop. 1993/94:99 Ny mervärdesskattelag
- Prop. 1994/95:57 Mervärdesskatten och EG
- Prop. 1987/88:149 Auktorisation av finansbolag
- Prop. 1989/90:111 Reformerad mervärdesskatt m.m.

Offentliga utredningar

- SOU 1990:46 Särskild skatt i den finansiella sektorn - Betänkande av utredningen om beskattning av den finansiella sektorn.
- SOU 1998:160 Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag - Banklagskommitténs delbetänkande.
- SOU 2000:11 Finanssektorns framtid – Betänkande av finansmarknadsutredningen.

Övrigt

RSV: s skrivelse 1992-02-14, dnr 26568-91/D29

Lars Pelins bokanmälan av Kristina Ståhl & Roger Persson Österman, EG-skatterätt, Skattenytt nr. 5 2001

Rättsfallsförteckning

RR: s dom 2001-02-09, mål 7529-1999

RÅ 1999 not. 46

RÅ 1998 not. 249

RÅ 1998 not. 111

RÅ 1996 not. 243

RÅ 1994 not. 422

RÅ 1994 not. 13

RÅ 1993 not. 71

EG-domstolen

Ursula Becker v Finanzamt Münster-Innenstadt, mål 8/81 (1982) ECR 53

Sparekassernes Datacenter v Skatteministeriet, mål C-2/95 (dom den 5 juni 1997)

Generaladvokatens förslag till avgörande 2001-07-12, The Commissioners of Customs and Excise v CSC Financial Services Limited, mål C-235/00

Card Protection Plan Ltd v Commissioners of Customs and Excise, mål C-349/96 (dom den 25 februari 1999)

Skatterättsnämndens förhandsbesked

2000-12-21 Fråga om informationstjänst till fondbolag är fristående tjänst, samt även fråga om förmedlingstjänst av köp och försäljning av fondandelar

1999-11-02 Fråga om skatteplikt för corporate finance

1999-05-27 Fråga om skatteplikt för valutaväxling

1998-12-14 Fråga om skatteplikt för en internbank i en koncern

1998-05-14 Fråga om placeringstjänst av fondförsäkring

- 1997-11-13 Fråga om tjänster som tillhandahölls av Bankgirocentralen
- 1997-02-05 Fråga om avtal om kapitalförvaltning
- 1997-01-23 Fråga om tjänster som utförs i samband med kredithantering
- 1992-06-04 Fråga om förmedling av värdepapper
- 1992-02-12 Fråga om fastighetsmäklares förmedling av reverser